СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVIII. Ч. 95. Джерзі Сіті, Н. Дж., вівторок, 23-го квітня 1940. No. 95. Jersey City, N. J., Tuesday, April 23, 1940. VOL. XLVIII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

„ТАРАС БУЛЬБА" НА СЦЕНІ

НЮ ЙОРК. — Заходами „Музичних артистів Америки, інк.", відбулася минулої неділі в Мекка Одіторіюм опера Миколи Лисенка, „Тарас Бульба". В головних ролях виступали: Сидір Белярський, як Тарас Бульба, Наталія Українська, як Настя, жінка Бульби. Віктор Соколов, як Остап, Іван Великанів, як Андрій. Не звертаючи уваги на слотливу погоду, публики було багато. Вона з ентузіязмом зустрічала гру й оплесками одобрювала історичні сцени. Танці аранжував Дмитро Чутро, диригент — Вольтер Григайтіс, головний директор — Люіс Ковальський.

УКРАЇНА — КОЛИСКА АРІЙЦІВ.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. — На зізді американського фільософічного товариства вчені відчитали доклади з ділянки їх найновіших відкрить. Серед докладів був один про те, де треба шукати колиски арійської культури, яка чотири тисячі літ тому завандрувала враз з арійським племенем до Европи й опісля поставила дикі европейські народи на шлях, що довів до нинішньої високої цивілізації. Дотепер думали, що арійці, прийшовши з Азії, осадовились у тодішніх германських краях і звідти пішла їх цивілізація по інших краях Европи. Тепер учений Джеймс Ґол доказував, що арійці осадовились над Дніпром, в Україні, і звідти пішла їх висока цивілізація по Европі. З цього треба вносити, що Україна є европейською колискою арійства, а не Німеччина. З України арійці пішли на Балкан, а щойно звідти до Німеччини.

„ДОБРА НОВИНА" ДЛЯ НЮЙОРЧАН.

НЮ ЙОРК. — Громадська буджетова комісія міста Ню Йорку постановила взяти як точку своїх нарад підвишку ціни на підземних і надземних залізницях з пять центів на сім. Згадана комісія хоче в той спосіб поставити фінанси тих залізниць на „здорових" основах. Бо дотепер ті залізниці все кульгали і треба було штукувати, щоб вийти на лад. Згадана комісія також хоче припинити працю всіх підприємств у Ню Йорку, які не є конечні, а до яких треба докладати.

ПОЛІТИЧНА СВОБОДА В „ДОБЛЮ ПІ ЕЙ".

ВАШИНҐТОН. — Полк. Гарінґтон, головний адміністратор „Доблю Пі Ей", розіслав до всіх робітників „Доблю Пі Ей" листи, в яких їх повідомляє, що вони можуть голосувати у виборах, на кого лише хочуть, бо „Доблю Пі Ей" не є політично-партійна інституція. Лиш вищі урядовці в „Доблю Пі Ей", яким підлягають нижчі робітники, не можуть займатись активною політикою, щоб у той спосіб не змушувати собі підчинених робітників віддавати голоси на тих кандидатів, які для них потрібні.

БІЛЬШЕ ГРОШЕЙ НА „ДОБЛЮ ПІ ЕЙ".

ВАШИНҐТОН. — Сенатор Пепер розпочав заходи в сенатських колах, щоб конґрес ухвалив більше грошей на роботи „Доблю Пі Ей". Бо коли ті гроші не будуть ухвалені, то прийдеться відправити коло 600 тисяч робітників, казав Пепер.

ҐАЗЕТЯРІ ПРО ПОЛОЖЕННЯ В АМЕРИЦІ.

БОСТОН. — На своїй конференції минулої неділі в Бостоні ґазетні видавці ствердили такі факти: американці рішучо є наставлені проти війни; Томас Дюі чимраз більше захоплює уяву американської суспільности і стає несхитним президентським кандидатом з боку Републиканської Партії; бизнес трохи поправляється, але причина цеї поправи не лежить у політиці, тільки в „природньому бігу".

ХОЧУТЬ СПИНИТИ ДЮІЯ.

ВАШИНҐТОН. — Інші охотники та кандидати на посаду президента дуже задоволені, що сенатська комісія почала розглядати справу виборчої кампанії Томася Дюія, в надії знайти в ній завеликі суми, які витрачується на кампанію. Противники Дюія думають, що в той спосіб Дюія трохи „обсмарують" і спинять його розгін. В останніх днях на адресу Дюія сказали терпкі заваги президент Рузвелт, ґубернатор Лімен, сенатор Бирнс, Пол МекНот та сенатор Тефт. Останній також хоче стати президентським кандидатом, і то з тої самої партії, що Дюі.

СКАЛЕЗІ ПІД АРЕШТОМ.

НЮ ЙОРК. — Голова юнії домових робітників, що начисляє коло 40,000 членів, Джордж Скалезі, знайшовся нагло під арештом. Вже від довшого часу в пресі колюмніст Вестбрук Пеглер зводить проти нього кампанію, вказуючи, що колись той Скалезі торгував проституцією, а навіть сидів у тюрмі, а тепер став при помочі ріжних надужить президентом такої великої юнії. Тепер судові власті арештували його під закидом, що він витиснув від ріжних власників домів, під загрозою страйків, один мілион долярів.

АЛІЯНТИ ДАЛІ ПРИ СОВЄТАХ

ПАРИЖ. — Аліянти намагаються не дразнити Совєти. Курсують вісті, що Совєти є на ділі проти Німеччини з того боку, що дають вказівки своїм агентам в інших краях, щоб там держали з аліянтами. Розуміється з того погляду, що Совєти не ведуть ні німецької ні аліянтської політики, а тільки московську і большевицьку.

ЗГИНУВ, ДБАЮЧИ ЗА БЕЗПЕЧЕНСТВО ІНШИХ

Стів Балклі, 54-літній трамваєвий кондуктор у Шікаґу, задержав свій трамвай перед рейками залізниці Рок Айленд Рейлрод, щоби поглянути, чи безпечно переїжджати. Надіїхав поспішний поїзд, ударив автомобіль, котрим Говард Виліємс з Бюра, Іллінойс, переїжджав рейки, не бачачи поїзду, кинув автом на Балклія й задушив його на місці. Виліємс вийшов з пригоди важко поранений, але живий.

РЕДАКТОР НЕ ХОЧЕ ПОДАТИ ІНФОРМАЦІЇ

Поліційний суд у Топіка, в стейті Канзас, засудив Е. Б. Чепмена, одного з редакторів ґазети „Топіка Стейт Джорнел", на 25 долярів кари за те, що цей не хотів розкрити судові, звідки він дістав інформації про пороки в місті, про котрі він писав у своїх статтях.

Чепмен вніс апеляцію до стейтового суду й каже в ній, що якби він розкрив джерела своєї інформації, то він не міг би на будуче діставати таких інформацій і не міг би подавати читачам того, чого вони від нього ждуть.

ПІЙМАТИ ВЛОМНИКА МІТЛОЮ

Кейджер Моґон і Дж. Ґовел, робітники в кравецькій робітні Едвондона, кравця в Лі Ліоні, Тексас, замітали крамницю, коли їх „бос" став кричати, що його грабують. Моґон і Ґовел кинулися на напасника з мітлами. Вони приставили ручки мітел до плечей одному з напасників і приказали йому піддатися. Цей думав, що це дула револьверів і послухав. Його товариш утік і його піймали по годині пізніше.

ЗАДУМУЮТЬ ВІДНЕСТИСЯ З СОБАЧОЮ СПРАВОЮ ДО НАЙВИЩОГО СУДУ

Пані Бравн з Бруклина, Ню Йорк, котрої собаку „Спица" засудив суд на страчення за те, що вона покусала три особи, наняла собі одного визначного адвоката, щоб віднестися з цею справою до Найвищого Суду. Адвокат уже каже, що він заставить суд розглядати справу, бо, мовляв, він має нові докази.

ДО КАНАДИ ПРИЇДЕ АПОСТОЛЬСЬКИЙ ВІЗИТОТАР ЄПИСКОП ІВАН БУЧКО

До Канади на сам гр. кат. Великдень має приїхати Апостольський Візитатор епископ Іван Бучко, що візитував з припоручення папи Пія XII Бразилію, Арґентину й Уруґвай. 15 березня мав він виїхати пароходом з Бразилії до Ню Йорку. Єпископ Бучко, поки зістав львівським епископом помічником, був у 1928 р. іменований папою канадійським епископом, одначе цеї гідности він не приняв.

СОВЄТИ І ФРАНЦІЯ

МОСКВА. — Нема найменшої причини до конфлікту між Совєтами і Францією. Війна між ними малаб фатальні наслідки для Франції. Так пише совєтський „Труд".

ВОЛИТЬ СМЕРТЬ, ЯК УДЕРЖАННЯ ВІД ЖІНКИ

Справа Оскара Ниґрена, мешканця Болдвина, на Лонґ Айленді, котрого удержування повітовий суд у Мінеолі зложив на його жінку Елсу, яка працює в асекураційнім підприємстві й живе від нього окремо, закінчилася несподівано, коли муж, дізнавшися про присуд суду, поповнив самогубство при помочі світляного газу.

Він хорував і був без праці вже чотири роки. Мав 40 літ життя й недавно подався до уряду по запомогу. Допомоговий уряд, розглядаючи справу, довідався, що він має жінку, котра працює й заробляє. Уряд вніс проти жінки до суду позов, жадаючи від неї удержання для чоловіка. Суд признав, що вона має давати на його удержання по $8.50 тижнево.

24 ДІТЕЙ ЗА 25 ЛІТ

Реєстри, зібрані федеральним урядником перепису, показують, що один 60-літній рибак і його 58-літня жінка мали за 25 літ подружого життя 24 дітей. До того вони ждуть незадовго приходу 25-тої дитини.

Уряд перепису не подав імени родини, бо це заборонює закон.

ПОБОЮЮТЬСЯ ПОШЕСТИ ТИФУ В МАНІТОБІ

З Вінніпеґу подають, що в двох французьких осередках у Манітобі вибухла пошесть тифу.

В Ст. Бонифес, Ман., зараз під Вінніпеґом, захворіло на цю недугу 35 осіб, а 12 осіб є під лікарським доглядом як підозрілі, що заражені. В окрузі Ст. Анн зарепортовано 12 випадків захворіння на тиф.

Кілька осіб знаходяться в стані делірії, одначе смертних випадків іще не було.

СТРАШНА АВТОМОБІЛЬНА КАТАСТРОФА.

СЛЕЙТОН (Мінесота). — В страшнім зударенні двох автомобілів на місці згинули 11 молодих хлопців у віці від 17 до 23 літ. А правдоподібно ще два, що є тяжко ранені, втратять життя. Лиш один, що є легко ранений, вийде з життям з цеї катастрофи.

ЗАБАГАТО ГРОШЕЙ НА КАМПАНІЇ.

ВАШИНҐТОН.—Сенатський комітет, який зає за завдання досліджувати, чи який президентський кандидат не витрачує занадто багато грошей на вибори, почав тепер досліджувати деяких кандидатів, чи вони не переступають цього принятого звичаю. Кажуть, що комітет прослідже тепер кампанію Томаса Дюія.



У ВАРШАВІ.

Прихильні аліянтам ґазети поширили цю фотографію, що, за їх заподаннями, була знята в Варшаві. Представляє вона трьох поляків, повішених німецькою окупаційною владою. Повішено їх на рухомій шибениці, яка дозволяє возити повішених по місті. На кожному повішеному картка з написом про його злочин, за який його повішено. Цього напису не подано. Коло шибениці стоїть німецький жовнір на сторожі.

ДАЛЬШІ ВІСТІ ПРО КАТАСТРОФУ З ЗАСІВАМИ В УКРАЇНІ

МОСКВА. — Офіційно подають, що в Україні засіяно тільки 823,000 гектарів землі, або 7% того, що є передбачене пляном. Це найгірший стан весняних засівів з усіх совєтських країв.

ВІДБИРАЮТЬ ДУХОВЕНСТВУ МЕТРИКИ.

МОСКВА. — В совєтській Білорусі, що її прилучено по розвалі Польщі до Совєтів, відібрано церквам, зглядно духовенству, право виставляти метрики уродин, подруж і смертей. Це буде належати до цивільної влади. Метрики, виставлені давніше церковними установами, остаються надалі важними.

ТЮРМИ ЗАВАЛЕНІ АРЕШТОВАНИМИ.

ПАРИЖ. — Совєти переводять далі на західньо-українських землях масові арешти. Особливо багато арештованих є у Львові, звідки їх вивозять у глиб Совєтів. Зо Станиславова доносять, що там є тисячі арештованих, а між ними дуже багато українців.

СЛІДЯТЬ ЗА БОРОТЬБОЮ УКРАЇНИ.

МАДРИД (Еспанія). — Генеральний секретар „Комітету боротьби проти III-го Інтернаціоналу", якого осідок є в Барсельоні, повідомив „Українську Пресову Службу" в Мадриді, що „проблема України і її боротьба проти комунізму є для нас дуже великого значіння й усі вістки про вашу боротьбу приймемо з великим заінтересуванням".

УКРАЇНСЬКІ ПОЛОНЕНІ В ФІНЛЯНДІЇ.

РИМ. — Кореспонденти подають, що українські полонені в Фінляндії мають велику ненависть до большевиків. В полоні просять, щоб їх відокремити від москалів і примістили в окремих таборах. Полонені оповідають, що українці діставали зброю лише на позиції й що до них не мають довіря в червоній армії. Полонені виявляють себе великими патріотами. Кажуть, що в Україні пускають до вищих шкіл тільки партійців, тому народні маси лишаються на низьким рівні освіти.

ДЕРЖАТЬСЯ ДОБРЕ.

РИМ. — Від української іміґрації у великім князівстві Люксембурґ подають таке: „У нас тут ніяких змін. Наша громада стоїть твердо на своїх позиціях. Некорисна для нашої національної справи міжнародня ситуація не викликала ніякого пригноблення. Ніхто не зломився. Навпаки, навіть ті, що ставилися з недовірям до війни, тепер вірять у відновлення Соборної України. Характеристичне, що навіть москалі набувають це переконання. Ось, наприклад, голова місцевої московської орґанізації висловився так: „Тепер уже нема сумніву, що після війни повстане велика Україна". Зате матеріяльні і правні умовини досить незавидні. Матеріяльно ще поки так-сяк, але правно гірше. Всі ми декретом уряду звільнені з праці, і хоч іще покищо працюємо, до 3 дня на день декрет увійде в силу й опинимося в катастрофальному положенні... А всеж треба сказати, що пригноблення серед наших людей нема жадного. Національна справа горою над усім і думка всіх тільки на те звернена, чи зумієм бути готовими в рішальну Велику Годину...". Наша еміґрація в Люксембурґу зложена в значній частині з бувших старшин і козаків Української Армії.

ЗА ОБЄДНАННЯ МОСКВИ І ВАРШАВИ.

ПАРИЖ. — „Возрожденіе" (ч. 4226) орган московської еміґрації в Франції, пише: „Польщі завжди будуть німці загрожувати смертю, якщо тільки Польща не матиме спроможности спертися на потужну московську державу. Українська мрія — це маячіння, безглузда мрія, яка зрештою вже остаточно віджила. Далекозорим політикам не треба хапатися за цю мертву мрію...".

ЩЕ ОДНА МОСКОВСЬКА ФАНТАЗІЯ.

ПАРИЖ. — У „Бодрости", органі московських младоросів, читаємо: „З майбутнього єднання словян виникне велика світова сила. Вона потрібна всьому людству. Вона дозволить встановити мир у всьому світі". Очевидно, що та „словянська спілка" малаб розплистися в московськім морі...

НАЦИСТИ І ВЕЛИКА НІМЕЧЧИНА.

БЕРЛІН. — Міністер праці Лей заявив, що Гітлер хоче відбудувати Німеччину 17. віку, коли в її склад входили: Люксембурґ, Бельґія, Нідерлянди, Швайцарія і частини Італії та Франції.

БЮТЬ ЖИДІВ У ПОЛЬЩІ.

АНЖЕР. — Новий польський уряд подає, що націстична влада в Польщі підюджує польське населення проти жидів. Діється це при роздачі американських дарунків, які, як подає польський уряд, розділюється справедливо між жидів і поляків. Аґенти Ґештапа, кажеться в польським комунікаті, кажуть полякам, що вони покривджені, бо жиди дістають більше. На тім тлі прийшло в Варшаві до протижидівських розрухів. Розгромлено жидівські крамниці.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число з суботи (з англійською частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.00	One year	$2.00
На пів року	$1.25	Six months	$1.25
В Джерзі Сити і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$.745
На три місяці	$2.50	Three months	$2.50

За оголошення редакція не відповідає.

НАЧЕБ ЇМ ЗАМУРУВАЛО

Як американські громадяни, слідимо з великою увагою за подіями в Европі, а то й в Азії, застановляючися, що вони означають для Злучених Держав. Коротко кажучи: дивимося на них з інтересу тої держави, в якій живемо і з якою звязана наша доля. Але щодо цього, як до тих подій ставитись, нема й в американців ясної думки. Є такі, що дораджують махнути рукою на те, що діється в Европі, а навіть в Азії, й пильнувати американського континенту. Знов інші добачують німецькі субмарини чи літаки вже малощо не на Гудсоні, якщоб Німеччина вийшла з цеї війни переможною. Та ми таки далі є цеї думки, що Злучені Держави можуть спокійно над тими справами дебатувати, нічого не лякаючись. Злучені Держави є сьогодні одинокою великою державою, що може позволити собі на такі дискусії, не витягаючи з них ніяких рішальних висновків. І добре булоб, якби на тому скінчилося. Булоб менше нещастя у світі.

Очевидно, що ми, як американські громадяни українського роду, не малиб нічого проти того, щоб іти звідси проливати кров на европейських побоєвищах, якщоб ми могли набрати переконання, що та кров не піде так намарне, як вона пішла минулої світової війни. А маємо тут на думці тих американців, що є з української крови, а воювали в Франції разом з американською армією. Вони цю проблему найкраще розуміють, бо добре відчувають ту кривду, яку аліянти зробили українському народові, не застосувавши до нього права національного самовизначення, проголошеного американським президентом. Колиж тепер приглянемось до того, що діється в Европі, й про що там говориться чи пишеться як про воєнні цілі, то набираємо переконання, що готово наново прийти в Европі до нового Версалю, коли мова про український нарід. Ми є свідком, що в Німеччині не чути ні словечка про Україну й український нарід, котрий змагає до волі й незалежности. Нема про це ні в пресі, ні не згадує про це навіть німецька пропаганда. Ні навіть нема спромоги про такі справи говорити і про них писати тим українцям, що опинились під німецькою окупацією. Але це менше важне. Зате далеко важніше те, що аліянти так довго збувають українську справу цілковитою мовчанкою, ніяк їм не можна дарувати, бо така мовчанка не ворожить нічого доброго. Бачимо, що Німеччина мовчить, бо є в союзі з Советами. І аліянти мовчать, щоб не дражнити Советів. А також і поляків. То якаж тут правда? Якіж це ідеали, який новий порядок, яка охорона жертв насилля, коли не згадується ніде ні словом за насильство, доконане над поверх 40 міліонами українського люду?

Дійсність є така, що всі мовчать. Але скоро прийде така дійсність, що таки заставить їх усіх рахуватися з українською справою. Та це залежатиме від революційної постави українських мас. На це ми і рахуємо. І в тому напрямі підготовляємо політичну акцію оборони України.

КАРПАТСЬКА УКРАЇНА І ПОЛЬЩА

Н. П. С. (з Европи) подає дещо з матеріялів про ролю Польщі в трагедії Карпатської України. У статті „Хто найбільше завинив у трагедії Карпатської України" читаємо таке:

„Мадярський наїзд на ту країну й утрату самостійности відчув увесь український загал надзвичайно болюче! В свойому оправданому гніві й огірченні не щадив він докорів у бік тих чинників, що в Мінхені ще раз підкреслили право кожного народу на самостійне існування, а проте мовчки приглядалися до того нового заперечення засади самоозначення. На діліж у трагедії Карпатської України завинило багато й інших побічних чинників, а з них, попри Мадярщину, особливо Польща.

„Як із розвою дальших подій, так і з дотепер проголошених документів дипломатичних канцелярій виявляється недвозначно, що Польща була тим промотором і тим злим духом, що тяготів над долею Карпатської України. Вона ввесь час у всіх европейських столицях розвивала просто гарячкову акцію, щоб не допустити до створення Карпатської Держави; вонаж штовхнула туди й мадярів.

„В „Німецькій Білій Книзі" — в причинках до історії вибуху нової війни — знаходимо багато матеріялів і доказів відносно цих польських маневрів у карпатсько-українській справі. І так уже в жовтні 1938 року польський амбасадор у Берліні, Ліпскі, поїхав до Берхтесґадену на конференцію з міністром Рібентропом у справі Карпатської України. В документі ч. 197 (протокол з перебігу тої конференції) говориться: „Пан Ліпскі подає причину свойого приїзду до Берхтесґадену, а саме те, що Польща заінтересована в стабілізації відносин у наддунайському басейні (в польському розумінні! — примітка автора). Карпатська Україна — як говорить Ліпскі — зо своїм безладом, з понад 80% анальфабетів, буде вогнищем для всяких можливих політичних подій і дійсним комуністичним (!) гніздом. Вона нараховує разом 650 тисяч мешканців, в чому 250 тисяч мадярів і жидів і 400 тисяч русинів. Зприводу того гнізда неспокою, Польща вже неодною нотою обмінялася з Прагою. Бек сказав йому, цебто Ліпскому, що він хоче, щоб із кризи чехословацької вийшло щось путнє, і Польща бажає настирливо прилучення тої країни до Мадярщини. Спільна польсько-мадярська границя має також велике значіння в творенні баріери від Сходу. Польська політика йде в напрямку впливання на мадярський уряд відносно Словаччини в поміркованому змислі, натомісць відносно Карпатської України намовляє Мадярщину до наступу. Розвязка карпато-українського питання в польському змислі, цебто прилучення Карпатської України до Німеччини, не йде всупереч німецьким інтересам".

„В дальшому бігу розмови, в якій м. ін. порушувано питання Данціґу, Ліпскі знову вернувся до питання Карпатської України, і в імені Бека подав німецькому урядові до відома, що Польща згідна, якщо цього забажає Мадярщина, взяти участь у третейському суді відносно Карпатської України разом із Німеччиною й Італією.

„В другій короткій розмові того самого дня ще раз підкреслив Ліпскі, що Польща сама не підносить претенсії до Карпатської України, але обстоює спільну мадярсько-польську границю, цебто прилучення Карпатської України до Мадярщини.

„Як відомо — такий третейський суд мав місце, але без участи Польщі, де, завдяки інтриґам Польщі, встановлено дуже некорисну для нас границю між Карпатською Україною й Мадярщиною. Ми втратили тоді Мукачів і Ужгород, але бодай на деякий час урятували існування Карпатської України.

„Рішення третейського суду у Відні не вдоволило Польщу. В звіті німецького амбасадора з Варшави з дня 15/12 (Німецька Біла Книга, документ ч. 199) читаємо: „В бігу розмови (що її мав польський міністер Бек з німецьким амбасадором Мольтке) згадав Бек теж карпато-українське питання, а саме, що Карпатська Україна викликала велике порушення в польській публичній опінії. В Польщі вважається політику Німеччини відносно Карпатської України, як ворожу Польщі".

„5. січня 1939 відбулася конференція між міністром Беком і німецьким райхсканцлером Адольфом Гітлером у Берхтесґадені. У протоколі з тої конференції (Біла Книга, документ ч. 200) читаємо: „Бек каже, що Польщу живо інтересує карпато-українське питання. (Тут цитує він, цебто Бек, слова Пілсудского про балканізацію середньої Европи). Польща бачить у тих агітаторах, що діють у теперішній Карпатській України, давніх своїх ворогів, і побоюється, щоб Карпатська Україна не стала гніздом усякого роду неспокою для Польщі, і що польський уряд буде змушений до інґеренції, яка потягнути може за собою нові комплікації. Тому Польща й надалі обстоює спільну мадярсько-польську границю".

„В своїй відповіді німецький канцлер сказав наступне: „Що торкається питання Карпатської України, то він — цебто канцлер Гітлер, — може заявити, що Польща не має найменших підстав до побоювання, нібито Німеччина має в Карпатській Україні ті пляни відносно Польщі, що їх світова преса Німеччині приписує. Зайняте Німеччиною становище в звязку з віденським арбітражем, яке дало Польщі притоку до певних непорозумінь, обосноване історичним розвоєм цієї справи. Арбітраж переведено по вислуханні обох сторін, при узгляднені мадярських домагань. Бажанням канцлера було в ніякому разі не допустити до міжнародного конфлікту, і це виключне бажання було вирішальним для зайнятого Німеччиною становища в українському питанні".

„На другий день при конференції, що її мав польський міністер Бек із німецьким міністром зак. справ Рібентропом в Мінхені, ще раз прийшла на чергу Карпатська Україна, і у відповідь на суґестії Бека, Рібентроп сказав таке: — „Німеччина не може бути незаінтересованою в новій зміні границь у Чехословаччині й Карпатській Україні, бо через таку зміну Німеччина булаб легко втягнута в новий конфлікт. Віденський арбітраж мусить бути вдержаний, і німецьке становище в цій справі ясне".

„Розвій дальших подій загально відомий: 14. березня впала нова чесько-словацько-українська республика, і мадяри, використовуючи замішання та нову скомпліковану політичну ситуацію, і маючи запевнення допомоги з боку Польщі, — вдерлись у Карпатську Україну. Відомі всім нам і вияви польсько-мадярського „братерства" в часі боїв у Карпатській Україні. Бажання Польщі зреалізувалося: Карпатську Україну окупували мадяри. І в розмові з польським амбасадором Ліпским сказав Рібентроп, що польські бажання здійснилися, бо Карпатська Україна припала Мадярщині (Гл. док. „Білої Книги").

„Куди більше таких документів знайдеться в архівах мадярського міністерства закордонних справ, або італійського, бо відомо, що в том напрямку Польща — як це „Німецької Білої Книги" недвозначно виходить — вжила всіх своїх зусиль. Зрештою польська політика відносно українського питання була віддавна однаковою: інтриґами обіцянками сусідам Польща ніколи не хотіла допустити до консолідації української державі. Останній успіх Польщі не приніс їй щастя: несповна 5 місяців пізніше перестала вона сама існувати".

З СОВЄТСЬКОЇ ПРЕСИ

(Подано без змін і пояснень).

Готуються до „виборів"...

„Вісті" з дня 6 лютого пишуть:

„Населення західних областей Української Радянської Республики готується до виборів у Верховні Ради Союзу й України. Виборча кампанія шириться з кожним днем, піднімаючи до активної політичної діяльности мільйон і маси трудящих міста й села... Дедалі ширше розгортається в західних землях України большевицька аґітація й пропаґанда. Звільнені з панської неволі трудящі маси горді з високої чести бути громадянами першої в світі соціялістичної держави. **Та було би наївно й легковажно думати, що наступні вибори можна пустити на самоплив, що перемога прийде сама собою без наполегливої органіаційної й аґітаційної роботи.** Хто так думає, **той забуває про закони боротьби, про те, що залишки експльоататорів і аґенти націоналістичних партій намагатимуться шкодиди й пакостити народові на кожному кроці. Не слід булоб забувати й на те, що в селах наших нових областей ще відчуваєтьбся вплив куркулів і духовенства на малосвідомі елементи населення...**"

Совєтські відносини...

„Вісті" з дня 1 лютого подають.

„Сьогодні в Києві розпочинається процес контрреволюційної ґрупи наклепників і провокаторів. Перед Верховним Судом СССР стане мерзенна зграя, яка протягом майже двох років фабрикувала наклепи й доноси на працівників культурного фронту, дискредитуючи радянські кадри. Їх четверо, але ця ґрупа була тісно звязана з собою загальною метою — зривати роботу культурних, громадських і партійних орґанізацій шляхом систематичних наклепів, провокацій, цькування відданих справі соціялістичного будівництва людей.

„Керівником і надхненником цієї чвірки мерзенників був **П. Мельниченко,** колишній заступник директора київської школи майстрів народньої творчости. Він став неперевершеним майстром наклепу й провокації. Вірним помішником і однодумцем Мельниченка **був Д. Ничепорук,** колишній завідуючий літературною частиною Київської опери. До цієї компанії поспішив приєднатися молодий, але „здібний" наклепник А. Ґріншпон, знятий із роботи директор десятирічки, і стара склочниця А. Квятковська, директор школи майстрів народньої творчости. Налагодивши контакт, ця зграя розпочала свою „роботу"...

„Одним із перших обєктів, де вони зосередили свою „діяльність", була Київська опера та управління в справах мистецтва при РНК (раді народніх комісарів) УРСР. Видаючи себе за потерпілих за викриття клясово-ворожих елементів, Мельниченко, Ничипорук і Ґріншпон плямували радянських громадських і партійних працівників, вигадуючи, ніби в Київській опері орудує **націоналістична** група, ганьбили всю систему Управління в справах мистецтва. Коли Головрепертком відмовив Мельниченкові й Ничипорукові прийняти до постанови їхні „песи" плягіяти — вони розпочали серію нових наклепів. Вони обвинувачували Головрепертком у тому, що там приймають до постановки в театрах антирадянські песи, як от „Початок життя" і „Невідомі салдати" Первомайського, „Пугачовщина" Терентієва, і навіть „Кармелюк" Суходольського".

Зо Львова.

„Вісті" з дня 10 лютого бють на алярм:

„...Розгромлений але недобитий клясовий ворог намагається шкодити й підривати виборчу кампанію, але дістає нищівну відсіч від самих виборців, які допомагають викривати ворожі недобитки..."

В томуж числі „Вістей" знаходимо вірш, який „визволителі" вчать співати населення:

Ой, настали дні чудові, не вернутись більше горю.
В нас учитель батько Сталін,
ми вже вільні тепер стали.
Нехай пісня скрізь лунає,
хай країна процвітає.
Хай живе віками Сталін,
якіж ми щасливі стали.

Уже себе показали — в Фінляндії.

„Вісті" з дня 2. лютого подають у жалібнім смутку:

„Сьогодні минає 55 років із дня народження Михайла Васильовича Фрунзе... В майбутніх боях наша Червона Армія покаже ще більший героїзм у боротьбі за свою соціялістичну батьківщину"...

Українці з ЗУЗ на Урал.

Московська **„Правда"** з дня 9. лютого пише:

„В Алапаєвськ (на Уралі) для праці на Зирянській копальні цими днями приїхала велика ґрупа робітників із Західних Земель України. Це не перші переселенці до Свердловської области з бувшої Польщі. Тих, що переселилися сюди з Західних Областей України та Білорусі, можна стрінути і в Середловську, і в Нижньому Тигалі, і в Серові, і в Первоуральську. Вони працюють у Верх-Ісетському заводі, в Первоуральському новотрубному, у вугільних і мідяних копальнях та на лісозаготівлях"...

Микола Голубець.

ЖОВТІ ВОДИ

Історичний роман.

(29)

— А як буде?

— Підете туди самі й скажете, що я прислав реляцію з дороги, бо через нещастя домашнє сам приїхати не міг.

— Справді! Всі болиють і спочувають вашому нещастю, пане сотнику й повірити їм у це буде найлекше. Та що я їм маю сказати?

— А ви вже говорили щонебудь, обміркували?

— Небагато, але вже почали.

— Щож, змінилося щонебудь від наших останніх балачок?

—Трудно сказати. Не всі говорять, наче бояться з чимнебудь зрадитися. Здебільша про гроші на чайки та про інструкції до морського походу розпитують. Не говорять, але видно з їхніх слів, що коли й цим разом нічого з походу не буде, то козаки ще до зими самі рушать. Морозовицький казав, що його козаки такі розярені, що готові кожної хвилини щось таке вистроїти, від чого ціла Річ Посполита зжахнеться.

— Так, так, небезпечно з вогнем гратися. А щож Пешта!

— Пешта? Подумайте — той то викрикував, що коли пани не позволять козакам воювати, то вони будуть їх воювати з бісурменами.

— Таке викрикував? А Федоренко?

— Той тільки слухає, мовчить та на вус мотає.

— От таких би нам побільше, пане полковнику.

— Не знаю, чи скрізь і завсіди мовчаливці найкращі. На те й рада, щоб люди вибалакалися.

Тим разом Кричевський був зверха й Хмельницький відчув це, як відплату за свою рацію.

Та не саму мовчазність Федоренка мав сотник на думці, коли вихопився з тією, ніби невмісною похвалою. Мало було таких людей в цілій Україні, як шляхетно уроджений пан Іван Федоренко, син державця Бубнова — Федора Богуна. Немолодий уже був тоді, синів на козарлюг підховував, а близн і ран придбав уже стільки, скільки було за його життя малих і великих „ребелій"; ні разу ще свого імени просьбою пардону ні вислугою не сплямив. До реєстрів не спішився, а в свойому Бубнові, мов чуйний беркут засівши, все зявлявся там, де схрещувалися шаблі й думки бунтарські. Богун знав ціну шаблі, але й словом не погорджував. Шабля в нього була, мов блисдавка, але й слово неменше гостре та блискуче. Рубав одною, сік другим так, що й найсміливійші воліли стояти в пристойному віддаленні від нього. Тільки Хмельницькому він був не страшний. Навпаки, засів йому глибоко в душі й усякий раз, коли пан сотник щонебудь плянував, обіймав своїми думками, мов крилами, й пана Богуна-Федоренка.

Хмельницький п р о б у в а в змякшити свою похвалу мовчаливцям.

— Може ви й праві, пане полковнику, та коли я згадав балакучого Пешту й мовчазного Федоренка, то вже воно само якось так уклалося.

— Довно мені, чому вам так Пешта не подобається. Колись такі приятелі...

— Зарано ми заприятелювали, пане полковнику, не обнюхавшись.

— Кривдите його пане сотнику.

— Доказу на нього не маю, та чує моя душа, що не добром наша приязнь скінчиться.

— Бог з ним, пане сотнику. Обережність і з приятелями не завадить. Та ви скажіть, будь ласка, що я маю тим панам сказати. Я до вас на хутір їздив, щоби спокійно розмовитися перед нарадою, та замісць вас застав там таке, про що й не думав.

Сотник махнув рукою, наче відганяючи думку про те, що в нього у серці й на хуторі.

— Скажіть їм пане полковнику, що король його милість, пан канцлер та всі, що над добром Речі Посполитої продумують, всю надію на наші шаблі покладають. Синами, а не пасинками Речі Посполитої радіб нас бачити, нашими грудьми від бісурмен заслонюючись, нашими руками півмісяці ламаючи. Не король, не канцлер, а цілий світ християнський на нас дивиться й коли ми його надій не заведемо, то, пекло в рідному краю заставши, для дітей і внуків рай залишимо.

Хмельницький відсапнув, а Кричевський, слухаючи його, дивом дивувався, де в того чоловіка, немолодого вже, набралося стільки віри й запалу, та ще й по тому всьому, що він, не дальше, як сьогодня пережив.

— Залізо не чоловік! — думав Кричевський, а сотник продовжав:

— Скажіть їм, пане полковнику, щоб не хвилювалися, щоб отаким голосом, як Пешти не потурали. Один другий Пешта крикне й сховається, а ворогам нашим, отим королятам тільки того й треба, щоб наші води каламутилися, щоб наші стежки замотувалися. Наша справа ясна, наша дорога проста: кум сігно круціс на ворога! І того, що півмісяць на ярмо народам християнським замінив і того, що хрестом покидуючись Річ Посполиту розїдає. Коли ви довіряєте Пешті, то говоріть це при ньому. Але я радив би вам, якнебудь його з ради виманити й годі сказати панам, хай їдуть, хто до полків, хто на Низ. Інструкції й гроші поїдуть за ними. Вони вже в дорозі. Хай підтримують духа й народ збирають та муштрують. Сам я теж туди приїду небаром і це буде знак, що пора виступати. Хто себе й своїх людей від хвилювання спинить, хто на поклик в повному риштунку ставиться, тому не тільки король, але й та Річ Посполита подякує, що прийде по тій, що ми її разом з півмісяцем переможемо!

— Переможемо... — повторив Кричевський, мов відгомін.

— Так, переможемо, але мусимо хотіти перемогти, мусимо вірити в перемогу. Але в перемогу велику й остаточну.

— Хіба вже піду до них? — запитав Кричевський.

(Дальше буде).

ПРОТОКОЛ З РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ

ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЯКЕ ВІДБУЛОСЯ В ДНЯХ ВІД 18. ДО 22. БЕРЕЗНЯ 1940 РОКУ В ДОМІ У. Н. СОЮЗУ ПІД Ч. 81-83 ГРЕНД СТРІТ, ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ.

(2)

Упродовж року були суспендовані два відділи, а саме, від. 110 з Вандергріфт, Па., і від. 439 в Кайзер, Па. Опісля від. 110 був принятий наново. А розвязано такі відділи: 261 в Йонгставн, О.; 391 в Ен Арбор, Міш.; 394 в Ленсінг, Міш.; 413 в Вілкс Бери, Па., і 443 в Палмертон, Па.

У 1939 році переведено злуку таких відділів: 282 і 39 злучилися в один відділ під ч. 39 в Сиракюз, Н. Й.; 394 і 63 злучилися в один відділ під ч. 63 в Форд Ситі, Па.; 166 і 91 злучилися в один відділ під ч. 91 в МекКіз Ракс, Па.; 446 і 98 злучилися в один відділ під ч. 98 в Шенандоа, Па.

Маючи на увазі вище подані зміни в руху відділів упродовж цілого року, з кінцем 1939 року було всіх відділів в У. Н. Союзі 452.

Праця відділів у 1939 році.

Як уже було згадано, загальне число всіх членів збільшилось у 1939 році на 2,655 членів. Коли порівняти цей зріст з прибутком членів, що його виказували попередні роки, то порівняння вийде в користь 1939 року. Бо хоч, наприклад, у 1938 році була наступила злука Згоди Братств з У. Н. Союзом, яка дала Союзові кількасот нових членів, то всетаки загальний приріст у 1938 році виносив тільки 1,887 членів. І взагалі, коли брати під увагу останніх десять років, то 1939 рік був найуспішніший щодо організування нових членів.

Які причини зложились на цей успіх? Збільшена активність по Союзових відділах, праця окремих організаторів, поширена серед нашої іміграції свідомість і розуміння того, чим є У. Н. Союз для членства, для української іміграції і взагалі для українського народу, отсе були факти, які помагали в осягненні кращих організаційних успіхів.

Збільшена активність Союзових відділів проявлялась в улаштовуванні окремих Союзових днів, Союзових ювилейних свят, Союзових спортових змагань і у відбуванні зборів поодиноких відділів, чи знову багатьох відділів разом по ріжних місцевостях. Така оживлена Союзова активність викликувала серед нашого громадянства щирше зацікавлення У. Н. Союзом та підготовляла ґрунт для тих організаторів, урядників і членів, що впродовж року працювали над приєднуванням нових членів.

Хоч У. Н. Союз має ще дуже мало постійних організаторів, то всетаки їх праця причинилась у великій мірі до того успіху, який ми мали в цьому році. Бо кожний з цих організаторів виконав як слід ці завдання й обовязки, які він перебрав на себе.

У приєднуванні нових членів стає щораз більше помічною також і ця обставина, що український загал починає чимраз краще пізнавати й переконуватись на фактах, чим є У. Н. Союз для членів, для української іміграції і для українського народу. Факти про чесну, вірну та солідну службу У. Н. Союзу супроти своїх членів стають відомими щораз то ширшому загалові. Працю У. Н. Союзу в користь членства, а також у користь загальної української справи починає вже пізнавати також і молодь. Те своє розуміння і пізнання правди молодь зазначує саме вступлюванням у ряди У. Н. Союзу. Ці молодечі ряди побільшились головно в 1939 році. Бо з нових членів, що були приняті в 1939 році до У. Н. Союзу, значна більшість складалася саме з молодого, тут родженого покоління. І це є власне найважніше. Бо коли молодь приступає до У. Н. Союзу, коли молодь збільшує його ряди, то вона кладе під У. Н. Союз молоді свіжі і кріпкі основи, які запевнюють У. Н. Союзові світлу будуччину та довге й тревале існування.

Як у минулих роках так і в 1939 році тільки мала частина відділів виказувала працю над організуванням нових членів. Понижче подаю вислід цеї організаційної праці, а він дає нам точний перегляд щодо того, котрі відділи працювали, так як успішною була їх праця. Відділ 204 приєднав 107 членів; від. 341 — 101 членів; від. 361 — 77 членів; від. 393 — 76 членів; від. 63 — 74 члени; від. 219 — 68 членів; від. 164 — 66 членів; від. 414 — 64 члени; від. 419 — 54 члени; від. 22 — 52 члени; від. 391 — 52 члени; від. 150 — 51 членів; від. 406 — 51 членів; від. 444 — 51 членів; від. 288 — 50 членів; від. 390 — 49 членів; від. 277 — 47 членів; від. 432 — 45 членів; від. 74 — 42 члени; від. 292 — 41 членів; від. 221 — 40 членів; від. 421 — 39 членів; від. 398 — 38 членів; від. 452 — 38 членів; від. 94 — 37 членів; від. 422 — 32 члени; від. 147, 274 і 348 по 31 членів; від. 296 і 463 по 30 членів; від. 415 — 29 членів; від. 427 і 441 по 28 членів; від. 442, 445, 448, 451 по 27 членів; від. 125, 437 і 450 по 26 членів; від. 316 і 333 по 25 членів; від. 238 — 23 члени; від. 447 — 22 члени; від. 7, 335, 371 і 429 по 21 членів; від. 284 — 20 членів; від. 98, 130, 254, 343, 375, 379, 394, 425, 430, 433 і 434 по 19 членів; від. 43, 84, 352, 364 і 438 по 18 членів; від. 48, 86, 106, 107, 136, 158, 206, 305 і 413 по 17 членів; від. 207 і 264 по 16 членів; від. 385 і 428 по 15 членів; від. 9, 177, 199, 369, 383 і 453 по 14 членів; від. 52, 54, 230, 245 і 350 по 13 членів; від. 85, 423 і 435 по 12 членів; від. 23, 29, 45, 96, 317, 338 і 431 по 11 членів; від. 75, 80, 102, 175, 183, 217, 223, 247 і 395 по 10 членів; від. 50, 53, 141, 201, 237, 253, 362, 388 і 399 по 9 членів; від. 25, 36, 71, 112, 161, 166, 228, 233, 280, 282, 312, 420, 424, 446 і 449 по 8 членів; від. 18, 146, 163, 180, 218, 251, 261, 281, 359, 367, 416, 418 і 443 по 7 членів; від. 5, 42, 59, 70, 76, 103, 116, 156, 212, 226, 272, 276, 295, 319, 330, 332, 370, 426 і 440 по 6 членів; від. 20, 34, 83, 100, 124, 127, 128, 134, 137, 139, 155, 168, 170, 222, 225, 243, 252, 268, 291, 334, 336, 346, 356, 380, 400, 403 і 417 по 5 членів; від. 14, 44, 56, 78, 99, 126, 133, 143, 159, 181, 192, 193, 224, 262, 304, 310, 320, 323, 324, 347 і 372 по 4 члени; від. 3, 8, 31, 65, 69, 90, 110, 138, 142, 144, 151, 160, 178, 182, 190, 211, 256, 266, 283, 287, 301, 306, 308, 339, 358, 384, 386 і 387 по 3 члени; від. 6, 10, 16, 24, 32, 38, 39, 47, 49, 57, 64, 91, 97, 104, 120, 157, 186, 191, 214, 220, 239, 299, 303, 331, 353, 357, 363, 368, 381, 408 і 410 по 2 члени; від. 28, 37, 41, 55, 58, 67, 73, 88, 89, 93, 114, 119, 123, 129, 132, 135, 145, 148, 152, 154, 167, 171, 179, 194, 196, 210, 229, 236, 242, 255, 257, 259, 260, 273, 275, 278, 286, 293, 302, 307, 318, 325, 326, 345, 373, 374, 396, 397, 402, 404 і 407 по 1 членові.

Беручи під увагу вище подані відділи, в минулому році було таких 130 відділів, які за цілий рік не приєднали ні по одному членові.

Листування з відділами, протоколи й поїздки в організаційних справах.

Листування з відділами в 1939 році було далеко більше, як у котрімнебудь з попередніх років. У цьому році основано 44 нові відділи, а це власне пояснює, чому листування так значно збільшилось. Бо з новими відділами, головно в початках, треба багато листуватись та пояснювати ріжні організаційні справи.

Усі важні ухвали, протоколи з минулого річного засідання головного уряду У. Н. Союзу та протоколи з нарад головного екзекутивного комітету з 27. травня, 25. липня і 9. грудня, виготовлені мною, були проголошені в „Свободі", офіційнім органі У. Н. Союзу.

Упродовж 1939 року я не мав нагоди бути на організаційних зборах у ріжних місцевостях так часто, як я бував, наприклад, у 1938 році. Одначе Союзових зборів упродовж 1939 року не було менше як у 1938 році. Бо де я не був на зборах, чи інші члени екзекутивного комітету, то там були на зборах поодинокі організатори, які власне в цьому році були дуже помічними в цій акції.

Я був на зборах, чи Союзових святах у таких місцевостях: Нюарк, Н. Дж.; Ансонія, Конн.; Філядельфія, Па.; Бостон, Масс.; Олифант, Па.; Голйок, Масс.; Бруклин, Н. Й.; Дітройт, Міш.; Бофало, Н. Й.; Ню Йорк, Н. Й.; Ню Гейвен, Конн.; Пітсфілд, Масс.

У цьому році я відвідав також Канаду, а саме міста Віндзор і Торонто. Це перший рік, що У. Н. Союз повів у Канаді трохи ширшу організаційну акцію в справі творення відділів і організування нових членів. Коли брати під увагу, що це був тільки початок властивих і дійсних старань за членами в Канаді, то треба ствердити, що цей початок не був злий. Бо ми осягнули там певні успіхи, збільшивши ряди членства У. Н. Союзу в Канаді на 150 дорослих членів і дітей. При відповідних стараннях ми певно осягнемо там далеко кращі успіхи набудуче. Бо перші, підготовчі кроки ми вже зробили, а тому тепер зможемо ступати вперед уже скорішими й певнішими кроками.

Закінчуючи свій звіт, зазначу, що коли 1939 рік щодо приєднування нових членів був одним з найуспішніщих років за останнє десятьліття, то цей успіх треба приписати цьому невеликому числу організаторів та поодиноких урядників і членів, які віддавали свій труд і працю для зросту й будови сили У. Н. Союзу. І за цей їх труд та ревну працю я складаю їм щиру дяку з нагоди отсього річного засідання головного уряду У. Н. Союзу.

Зіставлення фондів У. Н. Союзу за 1939 р.

Посмертний фонд нових родів обезп. збільшився	$375,148.88
Посмертний фонд старого роду обезп. збільшився	5,974.53
Запомоговий фонд збільшився	1,354.08
Народний фонд збільшився	2,139.95
Конвенційний фонд збільшився	15,236.82
Посмертний фонд молод. департаменту збільшився	17,572.84
Разом	$417,427.10
Резервовий фонд зменшився	$ 100,03
Сирітський фонд зменшився	14,304.58
Фонд Згоди Братств зменшився	6,282.15
Адміністраційний фонд зменшився	409.36
Фонд на обезпеку інвестицій і смерт. зменшився	74,688.00
Адміністраційний фонд молод. департ. зменшився	5,355.77
Разом	$101,139.89

Зіставлення

Шість фондів У. Н. Союзу збільшилися	$417,427.10
Шість фондів У. Н. Союзу зменшилися	101,139.89
Загальний приріст у фондах	$316,287.21
Приріст посмертного фонду старших членів	$381,123.41
Приріст посмертного фонду молод. департаменту	17,572.84
Приріст посмертних фондів у 1939	$398,696.25
Загальний маєток У. Н. Союзу з кінцем 1939 р.	$5,574,668.19
Загальний маєток У. Н. Союзу з кінцем 1938 р.	5,258,380.98
Приріст майна за 1939 рік	$ 316,287.21

Зіставлення білянсу старших членів і молод. департаменту У. Н. Союзу, 31 грудня 1939 р.

Стан чинний:

		%
Готівка в банках	$ 711,054.99	12.75
Морґеджі	938,617.46	16.84
Морґеджі Федеральної Мешк. Адм.	601,622.14	10.80
Реальности	1,010,702.51	18.12
Дім У. Н. Союзу	100,000.00	1.80
Бонди Злучених Держав	160,000.00	2.86
Бонди стейтові і ґарантовані Зл. Д.	169,775.00	3.05
Бонди канадійські (державні)	34,112.50	.61
Бонди Муніціпальні	618,527.19	11.10
Бонди залізничих компаній	19,000.00	.35
Бонди публичної вжиточности	607,515.00	10.90
Стаки Елизабет Трост Банку	3,320.00	.06
Позички членам	580,429.13	10.40
Друкарня і книгарня	16,217.27	.29
Ноти (векслі)	3,775.00	.07
Разом	$5,574,668.19	

Стан довжний:

Посмертний фонд нових родів обезпечення	$4,375,599.68
Посмертний фонд старого роду обезпеч.	69,566.90
Резервовий фонд	11,786.32
Запомоговий фонд	80,190.56
Народний фонд	5,765.35
Сирітський фонд	173,287.20
Фонд Згоди Братств	38,821.42
Адміністраційний фонд	176,242.08
Конвенційний фонд	36,879.70
Фонд обезпеки інвестицій і смертности	152,265.00
Посмертний фонд молод. департаменту	356,168.81
Адміністраційний фонд молод. департ.	98,095.17
Разом	$5,574,668.19

Загальні зіставлення стану чинного:

		%
Готівка в банках	$ 711,054.99	12.75
Морґеджі	1,540,239.60	27.64
Бонди і стаки	1,612,249.69	28.92
Реальності	1,110,702.51	19.93
Позички членам	580,429.13	10.40
Друкарня і книгарня	16,217.27	0.29
Ноти (векслі)	3,775.00	0.07
Разом	$5,574,668.19	

Зіставлення інвестицій старших членів і молодечого департаменту У. Н. Союзу.

Готівка:

З кінцем 1938 року було готівки в банках	$ 311,399.70
Депоновано в банках	2,206,814.95
Проценти	955.28
Разом	$2,519,169.93
Виплати готівки	1,808.114.94
Готівка з кінцем 31 грудня 1939 остається	$ 711,054.99

Морґеджі:

З днем 31 грудня 1938 року були інвестовані в морґеджах	$1,435,058.65
В 1939 році інвестовано в морґеджах	205,406.14
Разом	$1,640,464.79
Сплачено готівкою	100,225.19
З кінцем 31 грудня 1939 р. було на морґеджах	$1,540,239.60

Якість морґеджів:

Морґеджі Федеральної Мешк. Адм.	$601,622.14
Звичайні морґеджі	938,617.46
Разом	$1,540,239.60

Бонди і стаки:

З кінцем 31 грудня 1938 року було інвестовано в бондах	$1,685,395.72
В 1939 р. інвестовано в бондах	1,188,613.71
Разом	$2,874,009.43
В 1939 р. сплачено або продано бондів	1,251,794.74
	$1,622,214.69
Обнижено вартість шерів (стаків) (decrease by adjustment)	9,965.00
З кінцем 31 грудня 1939 р. остається на бондах	$1,612,249.69

Якість бондів:

Бонди Злучених Держав	$ 160,000.00
Бонди Канадійські (державні)	34,112.50
Бонди стейтові	41,000.00
Бонди ґарантовані Злученими Державами	128,775.00
Бонди муніціпальні	618,527.19
Бонди залізничих компаній	19,000.00
Бонди публичної вжиточности	607,515.00
Банкові шери (стаки), які одержано з Елизабет Трост Ко. при реорганізації банку	3,320.00
Разом	$1,612,249.69

Реальності:

З кінцем 31 грудня 1938 року були інвестовані в реальностях		$1,231,902.04
Інвест. в реальностях (направи і кошти правні)		2,119.35
		$1,234,021.39
Продано дві реальності	$40,345.88	
Обнижено вартість реальностей (decreased by adjustment)	82,973.00	123,318.88
З кінцем грудня 1939 р. було на реальностях		$1,110,702.51

Позички:

Інвестиції в позичках членам на їхні грамоти.

			Число позичок	Сума
З кінцем 1938 р. було інвестицій на позичках			5,584	$573,591.28
В 1939 р. видано нових позичок	309	$27,653.52		
В 1939 р. видано додаткових позичок	401	23,514.72	309	51,168.24
			5,893	$624,759.52
В 1939 році сплачено позичок	188	$19,969.13		
В 1939 році скасовано позичок	293	24,361.26	481	44,330.39
З кінцем 31 грудня 1939 року остається			5,412	$580,429.13

На сплачені позички $19,969.13 зложилися такі позиції: члени сплатили 69 позичок на $7,052,39, а 119 позичок на суму $12,916.74 обтягнено при виплаті посмертних запомог або виплаті грощевих зворотів.

Процент від позичок.

В 1939 р. 781 членів заплатили процент	$2,487.33
В 1939 р. обтягнено при видачі 710 позичок	4,652.91
В 1939 р. обтягнено процент при виплаті грощевих зворотів або виплаті посмерт. запомог на 89 позичках і вичеркнено ці позички	342.47
Разом	$7,482.71
Звернено заплачений процент	48.54
З кінцем 31 грудня 1939 року отримано процент від позичок	$ 7,434.17
З кінцем 1939 р. члени довгують процент від позичок	19,550.70
З кінцем 1939 р. члени заплатили процент згори	1,902.61

Зіставлення резерви, якої вимагають асекураційні закони на обезпечення членських грамот У. Н. Союзу.

ФОНДИ: посмертний нових родів обезпечення, старих родів, резервовий і фонд посмертний молод. департаменту з кінцем 1939 р.		$4,805,317.04
Менше: невиплачені посмертні запомоги $4,585.00, спеціяльна резерва на обезпеку членських грамот $60,000,00, резерва на дивіденду $57,500.00 і інші виплати $20,101.81. Разом		142,186.81
Резерва, якої вимагають асекураційні закони для старших членів	$2,908,674.00	
за дітей в молод. департ.	53,848.00	2,962,522.00
Надвишка резерви (54.8%)		1,700,608.23
Разом		$4,805,317.04

(Дальше буде).

ЗВІТ ГОЛОВНОГО ФІНАНСОВОГО СЕКРЕТАРЯ-КАСІЄРА, Р. СЛОБОДЯНА.

Вп. головні урядники У. Н. Союзу.

Мені приходиться зложити звіт з фінансового діловодства У. Н. Союзу за 1939 рік. Зазначу, що минулий 1939 рік був щодо інвестицій куди тяжчий від попереднього 1938 року. Фінансова скрута, економічні і політичні бурливі події в цілому світі відбиваються тяжко на всіх фінансових інституціях і тому й наша організація переживає всі ті проблеми нарівні з іншими. Зо зростом майна У. Н. Союзу збільшається і відповідальність як членів екзекутивного комітету так теж і членів головного уряду, що тим майном заряджують і за нього відповідають перед загалом членів. Згадую про це тому, щоб вп. головні урядники докладно приглянулись до всіх фінансових звідомлень та своїми заввагами помогли до дальшого розвою нашої організації.

При зладженні звітів для асекураційних департаментів Злучених Держав і Канади я замовив більшу скількість примірників річних звітів старших членів і молодечого департаменту У. Н. Союзу, і тому цього року кожний головний урядник має повний і вичерпний звіт про рахункові зіставлення, а також про всі інвестиції, а саме: інвестиції в реальностях, морґеджах, бондах, та готівку в банках.

Згідно з вимогами кількох асекураційних департаментів у Злучених Державах і провінції Онтаріо в Канаді, екзекутивний комітет має проголосити загальні зіставлення приходів і розходів за кожний рік у своїм органі. Тому, що члени У. Н. Союзу можуть запитувати головних урядників про вияснення ріжних позицій у цьому проголошеному звіті, вважаю потрібним подати докладні вияснення щодо цього звіту.

ANNUAL STATEMENT OF UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, 1939

	Mortuary Fund	Disability Fund	Miscellaneous Trust Funds (Nat'l, Orph's, Concord	Juvenile Fund	Expense Fund	Totals
Balance from Previous Year	**$4,075.929.52**	**$78,836.48**	**$236,320.75**	**$442,046.91**	**$425,247.32**	**$5,258,380.98**
Income from January 1, 1939 to December 31, 1939.						
Payments received from members during first 12 months of benefit protection of which all or a part is used for expense*	445,615.17				129,932.10	575,547.27
All other payments or premiums received from members*	11,522.87	23,138.48		30,604.89	16,519.00	81,785.24
Total Payments received	457,138.04	23,138.48		30,604.89	146,451.10	657,332.51
Membership fees actually received			5,784.62			5,784.62
Total received from members	457,138.04	23,138.48	5,784.62	30,604.89	146,451.10	663.117.13
Gross interest on mortgage loans less $71.91 accrued interest on mortgages acquired during the year	61,629.47	1,925.69	3,702.80	8,445.99	1,640.66	77,344.61
Gross interest on bonds $84,750.03, less $6,146.45 accrued interest on bonds acquired during the year	61,582.57	941.21	2,001.46	13,358.78	719.56	78,603.58
Gross interest on liens and loans on certificates of members	7,423.22		7.00	3.95		7,434.17
Gross interest on deposits in trust companies and banks	354.22	10.93		81.70	508.43	955.28
Gross interest from all other sources			151.12			151.12
Gross income from society's property, including $6,000.00 for society's occupancy of its own building	140,571.38	806.00	10,354.48	9,214.00		160,945.86
Total income from investments	271,560.86	3,683.83	16,216.86	31,104.42	2,868.65	325,434.62
Sale of lodge supplies					120.50	120.50
Acquisitions thru merger with Concord Soc'y			304.02			304.02
Dividends to Members unclaimed cancelled	22.70					22.70
Profit on Canadian Exchange					50.20	50.20
Grants returned to National Fund			615.33			615.33
Orphans Fund			5,930.45			5,930.45
Gross profit on sale or maturity of ledger assets, viz:						
(a) Real Estate	4,079.12					4,079.12
(b) Bonds	13,156.59	824.00		1,477.03	11.90	15,469.52
Total Income	**745,957.31**	**27,646.31**	**28,851.28**	**63,186.34**	**149,502.35**	**1,015.143.59**
Amounts carried forward	**$4,821,886.83**	**$106,482.79**	**$265,172.03**	**$505,233.25**	**574,749.67**	**$6,273,524.57**

Фінансовий звіт, який мають головні урядники перед собою, складається з шістьох табель. Табелі доходів складаються з трьох частин: перша частина відноситься до місячних вкладок, друга до приходів від інвестицій, а третя до зарібків на інвестиціях і до всіх інших приходів організації. Перша колюмна складається з отсих фондів: фонду посмертного нових родів обезпечення, фонду посмертного старого роду обезпечення і фонду резервового. Друга колюмна, це фонд запомоговий, а третя колюмна складається з трьох фондів, а то: народнього, сирітського і фонду Згоди Братств. Четверта колюмна складається з двох фондів молодечого департаменту, а то: фонду посмертного й адміністраційного. Пята колюмна складається з трьох фондів, а то: адміністраційного, конвенційного і фонду на обезпеку івестицій і смертности. Остання колюмна — це загальні зіставлення всіх фондів. Маючи вияснення всіх колюмн, приступаємо до поодиноких позицій у приходах.

Рубрика число 12 виказує, що від членів отримано $663,117.13. На цю суму склалися такі позиції: члени вплатили вкладками $599,822.16, дивіденда $51,401.82, перенесено з молодечого департаменту до старших за 713 дітей, переписаних у 1939 році, $7,130, перенесено з фонду Згоди Братств як доплату до місячних вкладок з їх спеціяльного фонду $4,763.15. В порівнянні з минулим 1938 роком у цьому році отримано місячними вкладками $38,183.96 більше.

Доходи з місячних вкладок є найбільшою позицією в приходах організації. Цю суму складають члени дрібними місячними або річними вкладками. Щоб улекшити урядникам і членам плачення річних вкладок, головна канцелярія на жадання висилає обчислення річних вкладок до відділу. При збиранні місячних вкладок відділові урядники докладають багато праці і за це належиться їм повне признання. Вказаним булоб, щоб місячні вкладки і звіти надсилано до головної канцелярії зараз по мітинґу. Багато відділових урядників оправдують спізнення висилки рахунків і звітів тим, що нераз два або три члени спізняються з плаченням своїх належитостей. Пізне присилання рахунків припізнює зладження в головній канцелярії виказів і рахунків для тих відділів, що свої обовязки сповняють точно і бажалиб скоріше дістати викази на біжучий місяць. З кінцем року бракувало при замкненні книг 36 відділів, які на час не заплатили вкладок. Сума тих незаплачених вкладок виносила $2,457.59. У порівнянні з минулим 1938 роком, у цьому році було спізнених 24 відділи більше, як у попередньому 1938 році. Можнаб оправдати спізнення присилки рахунків новозорганізованими відділами, але вже в ніякий спосіб не можна оправдати старших і добре загосподарованих відділів.

Друга частина приходів виказує загальні приходи від інвестицій, а саме: проценти від морґеджів $77,344.61 (отримано $482.56 більше як у минулому році); проценти від бондів $78,603.58 ($28,156.81 більше як у минулому році); проценти від позичок $7,434.17 ($5,705.31 менше як у минулому році). Дальше подано проценти з банків $955.28 і $151.12 процент від нотів і інші приходи. З чиншу від реальностей загальний дохід був $160,945.86. По відтягненні розходу на реальностях у сумі $111,155.07 остається чистий дохід $49,-790.79, що у відсотках представляє 4.49%. Крім власних реальностей ми мали під своєю контролею 9 реальностей, на котрих організація має морґеджові інвестиції. Чистий прихід з них був $13,381.07, і з цеї суми покредитовано до відсотків від морґеджових інвестицій $12,802.56, а на сплату морґеджів $1,058.51. Разом прихід від інвестицій $325,-434.62. Третя частина приходів виказує прихід з відділів за книжки, відзнаки і т. п. $120.50, зо Згоди Братств $304.02, уневажнена дивіденда $22.70, зарібок при виміні депозитів у канадійськім банку $50.20 і звороти до народнього фонду $615.33. На цю суму склалися такі позиції: зворот стипендії-позички Володимира Мішанця від. 363 У. Н. Союзу, $180, і Омеляна Гладкого від. 270 $75, разом від студентів $255 і зворот позичок від членів $360.33. Дальше йде фонд сирітський $5,930.45, зарібок на проданих реальностях $4,-079.12 і зарібок на бондах $15,469.52. Разом прихід за 1939 рік $1,015,143.59.

	Mortuary Fund	Disability Fund	Miscellaneous Trust Funds (Nat'l, Orph's, Concord	Juvenile Fund	Expense Fund	Totals
Amounts brought forward	**$4,821,886.83**	**$106,482.79**	**$265,172.03**	**$505,233.25**	**574,749.67**	**$6,273,524.57**

Disbursements from January 1, 1939 to December 31, 1939.

	Mortuary Fund	Disability Fund	Miscellaneous Trust Funds (Nat'l, Orph's, Concord	Juvenile Fund	Expense Fund	Totals
Death claims	173,622.35			5,719.00		179,341.35
Permanent disability claims		23,124.00				23,124.00
Dividends to members	49,381.32			2,020.50		51,401.82
Orphans Fund			19,002.42			19,002.42
National Fund			4,260.00			4,260.00
Transfer of equities to Adult Dept.				7,130.00		7,130.00
Net benefits paid	223.003.67	23,124.00	23,262.42	14,869.50		284,259.59
Surrender values	34,809.74			1,647.40		36,457.14
Total Benefits and payments made to members	257.813.41	23,124.00	23,262.42	16,516.90		320,716.73
Commissions and fees on payment by members				32.62	22,086.11	22,118.73
Compensation of managers and others not paid by commission for services in obtaining new benefit protection				5,236.00	15,729.11	20,965.11
Field supervision and traveling expenses					3,881.05	3,881.05
Grants to New Branches					275.00	275.00
Medical examiners' fees $200.00, Inspection of risk $4,898.50				17.00	5,081.50	5,098.50
Salaries of home office employees, No. 8				4,343.47	4,427.94	8,771.41
Salaries and all other compensation of officers, trustees and committees					9, 900.00	9,900.00
Traveling and other expenses of officers, trustees and committees					6,241.60	6,241.60
Premium paid on F. H. A. Mortgages	3,292.74					3,292.74
Insurance Department fees					476.45	476.45
Rent including $6,000.00 for society's occupancy of its own building					6,000.00	6,000.00
General office maintenance and expense				7.50	1,347.74	1,382.24
Advertising, printing and stationery				1,016.53	7,870.17	8,886.70
Postage, express, telegraph and telephone				325.00	2,000.88	2,325.88
Lodge supplies				339.66	1,592.44	1,932.10
Official publication				5,700.00	43,140.00	48,840.00
Expense of Supreme Lodge meeting					4,348.37	4,348.37
Legal expense in litigating claims			50.00	68.60	366.96	485.56
Other legal expenses	67.33				675.64	742.97
Furniture and fixtures					1,034.75	1,034.75
Taxes, repairs and other expenses on real estate	95,912.92	2,168.23	7,940.39	5,133.53		111,155.07
Actuarial, statistical and investment service				175.00	2,032.00	2,207.00
Bonds of Supreme Officers					506.25	506.25
Rent of Safe Vault, Robbery & Workmen's Ins.				9.86	203.99	213.85
Federal and State taxes on wages paid				173,39	553.03	726.42
Concord Fund			4,763.15			4,763.15
Maintenance of Printing Plant					1,145.59	1,145.59
Gross loss on sale or maturity of ledger assets, viz:						
(b) Bonds	4,435.03		6.00	1,236.21	6.00	5,683.24
Gross decrease, by adjustment, in book value of ledger assets, viz:						
(a) Real Estate	3,095.50	1,000.00	3,199.50	900.00	74,778.00	82,973.00
(b) Printing Plant and Book Inventory					1,801.92	1,801.92
(c) Stocks	227.00			9,738.00		9,965.00
Total Disbursements	**$ 364,843.93**	**$26,292.23**	**$ 39,221.46**	**$ 50,969.27**	**$217,529.49**	**$ 698,856.38**
Balance before transfer	**$4,457,042.90**	**$80,190.56**	**$225,950.57**	**$454,263.98**	**$357,220.18**	**$5,574.668.19**
Transfer to and from (net)	— 90.00		— 8,076.60		† 8,166.60	
Balance	**$4,456,952.90**	**$80,190.56**	**$217,873.97**	**$454,263.98**	**$365,386.78**	**$5,574,668.19**

SUMMARY OF TRANSFERS

Date of transfer	From the	To the	Amount
March 31, 1939	Orphans Fund	Administration Fund	$8,076.60—Section 47 of By-Laws
Dec. 31, 1939	Mortuary Fund	Contingent Fund	90.00—Section 47 of By-Laws

Розхід.

Табеля розходів поділена на дві частини. Перша частина відноситься до виплачених запомог членам з фондів посмертного, запомогового, сирітськго, і з фонду молодечого департаменту. Разом виплачено $320,716.73. Більші позиції у виплатах в посмертнім фонді це виплачені посмертні запомоги на суму $173,622.35, дивіденда $47,381.32 і грошеві звороти нових родів обезпечення $34,809.74, разом $257,-813.41. З фонду запомогового виплачено 686 запомог на $23,262.42, з фонду сирітського виплачено $19,002.42, з фонду народнього $4,260 (що є виказане окремим звітом). З молодечого департаменту посмертного фонду виплачено 13 посмертних запомог на суму $5,719, дивіденду $2,020.50, перенесено резерву за переписаних 713 членів з молодечого департаменту до старших на суму $7,130 і грошевий зворот $1,647.40. Разом виплачено $320,716.73.

Друга частина розходів відноситься до інших виплат, а саме: премія на закуплених морґеджах (F.H.A.) $3,292.74, видатки на реальностях $111,155.07, виплати з фонду Згоди Братств $4,763.15, втрати на бондах $5,683.24, обниження вартости реальностей $82,973 і обниження вартости стаків Елизабет Трост Банку $9,965. Виплати з адміністраційного фонду старших членів і молодечого департаменту подаю окремим звітом. Разом розхід за 1939 рік був $698,856.38.

Виплати адміністраційного фонду старших членів і

і молодечого департаменту за 1939 рік.

Українська Пресова і Книжкова Сп. за орґан	$43.140.00
Нагороди секретарям	22,118.73
Нагороди за нових членів	19,741.11
Платня головного уряду	9,900.00
Платня помічних сил	8,771.41
Друки і праці при зладженні виказів і т. п.	6,971.70
Кошти подорожей і репрезентації гол. урядників	6,241.60
Чинш за офіси У. Н. Союзу у власнім домі	6,000.00
Українська Пресова і Книжкова Сп. за „Юкрейніен Віклі"	5,700.00
Лікарі за нових членів	4,898.50
Кошти головного річного засідання	4,348.37
Спортова акція	3,881.05
Почта і телефон	2,163.86
Прибори для відділів і членів	1,932.10
Актуарій за оцінку грамот і інші праці	1,457.00
Офісові прибори	1,283.85
Нагороди предсідникам і касієрам за нових членів	1,224.00
Обниження вартости машин у друкарні У. Н. Союзу (DEPRECIATION 10%)	1,197.31
Видатки на друкарню	1,145.59
Справи правні	1,101.01
Інвентар	1,034.75
На видання історії України по анґлійськи	1,000.00
Податки, вода, паливо, світло й інші видатки на реальностях	939.55
Дивіденда членам (мол. деп.)	765.06
Кошти правні при інвестиціях	750.00
Обниження вартости книжок у книгарні У. Н. Союзу (DEPRECIATION 10%)	604.61
На Світову Виставу в Ню Йорку	600.00
Бонди головного уряду	506.25
Стейтовий податок за робітників (UNEMPLOYMENT INSURANCE)	504.12
Асекураційні департаменти стейтів за дозволи і звіти	476.45
Оголошення і друки	315.00
Нагороди молодечим відділам У. Н. Союзу	275.00
Федеральний податок (SOCIAL SECURITY)	222.30
Головний лікар	200.00
Прибори для канцелярії У. Н. Союзу	162.02
Чинш банкової скритки на вартісні папери	137.50
Журнали, книги і т. п.	98.39
Обезпечення від грабунку	56.00
Обезпечення робітників від нещасливих випадків (COMPENSATION)	20.35
Оплата за канадійські чеки	10.19
Втрата на бондах (мол. деп.)	2.40
Разом	$161,897.13

Виплати народнього фонду в 1939 році.

Стипендії для української молоді в Америці	$2,110.00
Визвольна боротьба	500.00
Культурний город у Клівленді, Огайо	500.00
Рідна Школа	250.00
Поміч Лімківщині	150.00
Сиротинець у Філядельфії, Па.	150.00
Українська вища школа в Стемфорді, Конн.	150.00
Просвіта	100.00
Інваліди	100.00
Політичні вязні	100.00
Національний музей у Львові	50.00
Музей визвольної боротьби в Празі	50.00
Сироти у Львові	50.00
Разом	$4,260.00

НА РІЖНІ ТЕМИ

МЕНШІ ОПЕРАЦІЇ.

Алянтські й німецькі донесення звичайно собі противорічать.

Одначе французькі й німецькі донесення зійшлися на одній точці: на французько-німецькому фронті є лише менші сутички.

І в це можемо вірити: пощо їм битися на своїй землі, коли можуть битися на чужій?

ВІДСИЛАЮТЬ ДО РІДНОГО КРАЮ.

Хваляться французи, що вони не задержують німок і їх дітей силою в Франції, але відставляють їх через Швайцарію до Німеччини.

Можливо, що це є щось у роді доброго трактування, одначе пощо писати про них, що при відізді до рідного краю ці німки виглядали нещасливі? І чому вони виглядали нещасливі? Хіба той, що їде добровільно, чується нещасливий?

ВИБИРАЮТЬ ПАРТНЕРІВ.

З Італії йдуть вісті про широку газетну кампанію за Німеччину. Виходилоб, що італійці вірять у перемогу Німеччини над Англією й Францією та збираються вступити до війни по боці Гітлера.

З Румунії знову йдуть вісті, що румунський уряд обмежує вивіз усякого товару до Німеччини. Отже, мовляв, Румунія хилиться на сторону алянтів.

Одначе в Італії лише два дні перед тим газети писали про певність англійської перемоги так, щоб Італія вірила в англійську перемогу.

Не виключене й те, що за якийсь час Італія буде знову за Англією, а Румунія за Німеччину. Не все вітер з тої самої сторони дує.

„ТРОЯНСЬКИЙ КІНЬ".

Заморський Пресовий Клюб у Ню Йорку вислав гратуляції до европейського кореспондента Леланда Стова за його опис заняття південної Норвеґії німецькими військами. Гратулюють йому передовсім за те, що він описав це заняття, назвавши його методою троянського коня.

Старинна грецька література має велику народню поему про боротьбу греків проти міста Трої в Малій Азії. (Від грецької назви того міста, „Іліон", ціла поема називається Іліяда). Говориться в цій поемі, що греки, не можучи здобути Трої, чи пак Іліону, в десятому році облоги вдалися на хитрощі: збудували з дерева немовби великого коня і його покинули під мурами Трої, а самі буцімто відіхали додому. У середині коня вони сховали жовнірів, котрі, як коня троянці завели до Трої, вилізли з середини на місто, підпалили його й відкрили його брами вернулим товаришам.

Леланд Стов розуміє під методою „троянського коня" пачкування жовнірів у поїздах і великих поромах, що представляли себе за транспорти норвезьких жовнірів. Сюди належить деморалізація норвежців нацистичною пропаґандою.

ЩО КАЗАВ ГІТЛЕР МУСОЛІНІЄВІ?

Цей самий Леланд Стов доносить тепер, що він довідався з достовірного джерела, що саме говорив Гітлер Мусолінієві на конференції в Бренері.

Отже за цею інформацією, Гітлер домагався від Мусолінія передовсім, щоб Італія негайно змобілізувала всю свою бойову силу, дала Німеччині 50 підводних човнів, вислала до Лівії, в Африці, 500,000 жовнірів, щоб загрозити Єгиптові і Тунісові, та вислала кілька дивізій до Еспанії. Цими кроками Італія малаб загрозити Англії й Франції та заставити Францію покинути Англію. З самою Англією Німеччина дала би собі раду.

Стов має дальші інформації, що Мусоліні мав за це дістати Єгипет, Мальту й Кенію.

Як каже Стов, Мусоліні цього пляну не приняв, не зважаючи на те, що він йому під багатьома оглядами промовляв до серця. Що одначе не промовляло Мусолінієві, то певно велика потуга Німеччини на випадок повного розбиття Франції й Англії: яку оборону малаб італійська лисиця перед німецьким медведем, якби той заміг і французького когута й англійського льва?

АЛЯНТИ Й ПОЛЬЩА.

Англійський, французький і польський уряд видали спільну заяву, що на випадок перемоги вони будуть добиватися від Німеччини звороту всіх країв, що належали до Польщі.

Хоча в заяві не сказано нічого про те, що ці три уряди думають робити з краями, котрі належали до війни до Польщі, але котрих Німеччина не забрала — їх забрала Росія — то вже й у цій заяві є показники на це, що алянти цікавляться не тим, чи населення на території розбитої польської держави нині хотілоб вернутися до Польщі, а лиш „історичними" правами цеї Польщі. Що корінні землі Польщі правдоподібно хочуть вернутися до польської держави, можемо зовсім слушно догадуватися. Одначе чи бажують за Польщею лемки або холмщаки, можна сумніватися.

ОТРУЯ ПРОПАҐАНДИ.

Фултон Авслер, повістяр і видавець, говорив оноді на конґресі Дочок Американської Революції, що одним з наслідків теперішньої війни в Европі на американців є такий, що американці стають зовсім нечуткі на „отрую пропаґанди", як домашньої так і заграничної.

Він приписує цей занепад впливу пропаґанди великій її ріжкості. Нині в Америці є стільки всякої пропаґанди, що одна другу зовсім обезсилює.

ЩЕ Є.

Деякі газети прибирають позу дуже безсторонних. Подаючи, наприклад, світлини з европейської війни, вони виразно зазначують, що ці світлини походять з урядових джерел одного або другого воюючого уряду.

Одначе навіть у таких випадках видно певні тенденції. Наприклад, одна велика нюйорська газета, подаючи німецькі світлини, пише, що вони походять з німецьких джерел, а подаючи алянтські, або не пише нічого, або пише, що світлина перейшла французьку чи англійську цензуру.

ЩО ХТО ФОТОГРАФУЄ.

Всякому читачеві булоб корисно порівняти ці світлини англійські й французькі, з одного боку, й німецькі, з другого.

Англійці малюють сцени жовнірів-батьків з жінками й дітьми, як покидають рідний край, німці здіймають своїх жовнірів, як входять як страшна машина до чужих країв.

Німці видно перенялися думкою італійського політика Макіявеллія, котрий сказав, що панующому повинно бути байдуже, чи його підвладні його люблять: йому повинно йти передовсім про те, щоб його піддані боялися.

НІМЕЦЬКА ПРОПАҐАНДА.

Розписуються широко німецькі газети про те, що німецький уряд мусів приказати війську окупувати Данію й Норвеґію, бо інакше, якби не окупувала їх Німеччина, окупувалаб їх Англія.

Це є розумовання того цигана, що, надибавши сплячого чоловіка, стягнув з нього чоботи, кажучи: „От, борони Боже, ще йому хтось чоботи стягне, а він і не почує".

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Летунська школа.

В березні цього року відкрилась у Ню Йорку американсько-українська летунська школа, під проводом кваліфікованих українсько-американських інструкторів. До школи на навчання приймають усіх, що є до того здібні фізично і морально, хлопців і дівчат. В школі є два відділи: керівничий, себто пільотський, який вивчує летунів до керування літаками, а другий відділ машиновий, який вивчає машиністів до обслуги літаків. Наука треває так довго, поки учень не вивчить як слід свого діла в однім, чи другім відділі. По скінченні науки учень дістає свідоцтво на той фах, який вивчив. Навчання платне.

Щоб вступити до школи, учень, чи учениця, мусить перейти лікарські оглядини. Водночас кожний учень і учениця дістають з боку школи обезпечення на суму пять до десять тисяч долярів, на випадок, якби їм у часі науки стався нещасливий випадок.

Навчання відбувається теоретично й практично. Два рази на тиждень провадять лекції вечорами, підчас яких є теоретичні виклади, а також практичні лекції про летунські мотори. Летунські лети відбуваються на летунськім майдані в Мінеолі, Лонґ Айленд, Н. Й., а шкільна наука відбувається два рази на тиждень: англійською й українською мовою.

В. Тютюник, інструктор.

ҐЕМТРЕМК, МІШ.

Орґанізується тов. „Рідна Школа".

В нашій громаді свідомі громадяни, разом з о. д-р Тиханським, взялися до заснування нового товариства під назвою „Товариство Українська Рідна Школа ім. митрополита А. Шептицького".

Хоч у нашій громаді українська школа існує вже від 1928 р., а цілоденна, двоклясова школа від двох років, то проте показалося, що треба було ту справу оживити, бо з огляду на грошеві перешкоди до цілоденної школи учащає всього щось 140 дітей. Число дітей мало би подвоїтись, колиб усі українці мешкали близько школи. А що цього годі від родичів вимагати, то ті діти, що мешкають далеко, до школи учащати не можуть. Треба конче подбати про те, щоб їх привести і відвезти зі школи. Потрібно до того власного автобуса.

Друга причина, що справа нашого рідного шкільництва не є як слід налаштована, є те, що шкільництвом займаються в нас майже виключно ті родичі, які мають дітей у шкільнім віці. А це неправильно. Бо чому лише родичі мають поносити кошти виховання дітей у патріотичному дусі? Це справа цілої суспільности. Правда, що більшу частину коштів цеї школи покриває парохія зо своїх фондів. Ну, але й парохія має свої власні потреби, про які не сміє забувати. Ось, як будова нової церкви, якої конче потрібно, бо підростаюча молодь якось тяжко змішується зо старшими. Вона звичайно стоїть у часі богослуження надворі, переклинається, а це не гарно і шкідливо відбивається на молоді.

Нове шкільне товариство має на цілі зорганізувати всіх людей у громаді і поробити їх членами. Членом може бути кожний громадянин і громадянка, без ріжниці на погляд і партію. Вкладка на цілий рік лиш одного доляра. Вкладка, як бачимо, мала і приступна, але коли кожний її зложить, то з того буде поважна сума. В той спосіб всі громадяни будуть брати участь у вихованні молоді і буде можна щось більше зробити, ніж дотепер.

Просимо всіх наших громадян у Ґемтремку, щоб узяли це під увагу і вписувались до Товариства Рідна Школа. Поможіть виховати українських дітей на добрих громадян Америки і добру славу України.

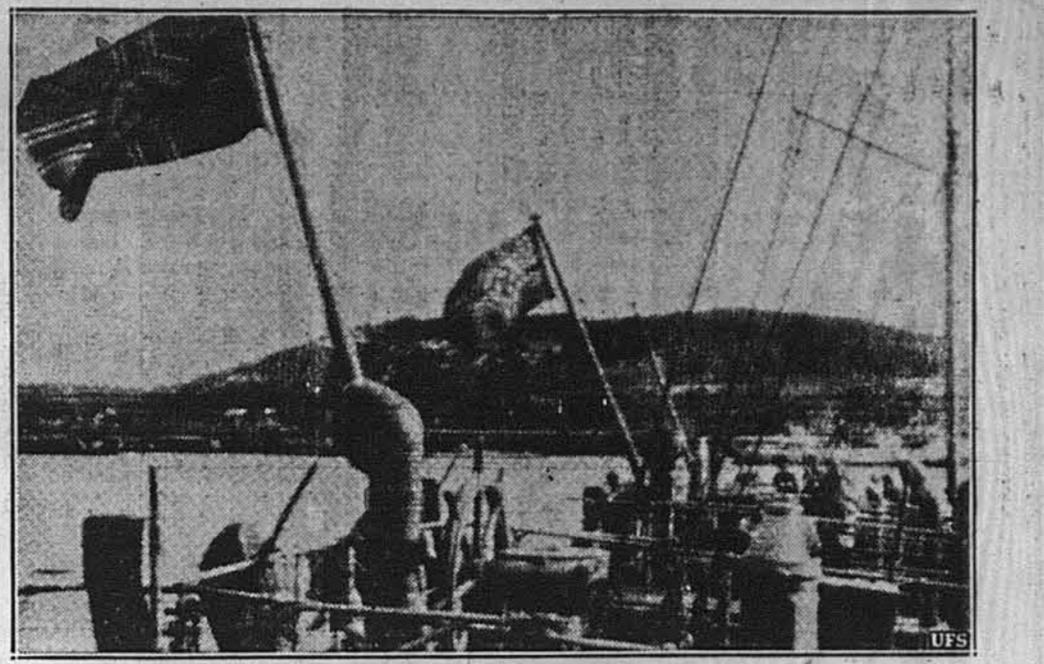
Йосиф Крупка.

ЗАБОРОНЕНО ВИДАВАННЯ КОМУНІСТИЧНОГО ЧАСОПИСУ „КАНАДСКИЙ ГУДОК"

У Вінніпеґу виходив від кількох літ три рази на тиждень комуністичний часопис московською мовою п. з. „Канадский Гудок". Читали його і передплачували в більшій частині не дійсні москалі, яких у Канаді є лиш кілька тисяч та які переважно є ворожо настроєні до комунізму але „малороси" з Волині, Київщини та Білоруси з мінської губернії і московські комуністи жиди, яких є теж кілька тисяч, бо й редактором того часопису був московський жид. На днях оповістив урядовий часопис „Отава Газет", що міністер судівництва Лапойнт, що є теж тимчасовим секретарем стану, заборонив видавання цього часопису на підставі воєнного закону, що відноситься до оборони Канади. У розпорядку міністра Лапойнта говориться, що „йому предложено докази, що цей часопис поширював підривну і пронацістську пропаґанду між особами російського походження в Західній Канаді з наміром допомогти ворогові і підкопати льояльність таких осіб (малоросів і білорусів) у Канаді". От такої дочекались большевики „похвали" від канадійської влади за свою підривну і бунтівничу діяльність.

Населення Риму при кінці січня 1904 р., як урядово оповіщено, виносило 1,330,600 мешканців.

У Греції появилася нова марка, що представляє ап. Павла, котрий проповідує на Марсовім полі.



НАЦИСТИЧНИЙ ПРАПОР У НОРВЕҐІЇ.
Німецька світлина представляє німецькі кораблі при березі Норвеґії. Напис каже, що це транспортовий корабель.

СЯН — НЕ ЗАХІДНІЙ КОРДОН УКРАЇНИ

Загально принявся між українцями погляд, що ріка Сян становить західній кордон України. Про Сян, як західню межу української території, не лише говорять на вічах і пишуть у газетах, але й співають в одній відомій пісні. А тимчасом таке поняття є зовсім неправильне і несправедливе для самих українців. На це звернули нам увагу з лемківських кол і вказали на статтю п. з. „Сян", вміщену в „Лемківському Дзвоні" за січень 1940 р., яка обговорює поружену справу. Понижче передруковуємо дещо із згаданої статті без ніяких змін. Вона звучить:

* *

Майже ввесь світ знає про етноґрафічні границі України і тому, хто як хто, але український загал, а коли вже не загал, то принаймні його провідна верства повинна про них знати більше і докладніше, як хтось інший. А тимчасом наші проводирі та „високі" політикери, не знати з яких причин: чи може тому, щоб не дрочити своїх сусідів, або щоби показати свою „великодушність" і охоту до згоди зо своїми заздрими сусідами, хочби й коштом своїх територій, чи врешті тільки із вродженої скромности, відрікаються на користь своїх ворогів суто українських територій.

Хто не хоче повищому вірити, нехай при першій стрічі із українцем з Великої України поспитає його, куди йде границя між Польщею та Україною на заході? Він почує „певну" відповідь, що „ріка Сян" відмежовує на заході Україну від Польщі. Нашого галицького брата не потребуєте про те й питати. Знаємо це з досвіду, бо наслухались доволі тих теренів про Сян, як українську границю на заході, на ріжних вічах та зборах. Ославлені галичани створили з ріки Сяну чомусь „хінський мур", через який не можуть бачити нічого українського по другім березі Сяну. І це вони роблять, хоч доля судила нам жити більш тисячі літ разом під одним дахом, аж поки Сталін з Гітлером не розлучили нас, уставляючи саме той нещасний Сян як границю поміж нами.

Сповнилась отже задушевна мрія наших братів із східної Галичини. Німці виперли Польщу за Сян. Але за тим Сяном живе коло пів міліона українців, що поселилися і живуть там від незамятних часів у горах Карпатах, а на південь і на захід від них живе стільки або й більше українців в Карпатській Україні і Словаччині. Але тому, що ті українські території, з винятком малої східньої частини Карпатської України, знаходяться на захід від Сяну, то українці, що вважають ріку Сян за границю України на заході, відрікаються тимсамим тих суто українських територій в користь сусідів — поляків, словаків та мадярів.

Так отже ріка Сян, хоч сама собою не дуже замітна, сталась тепер найбільш популярною, завдяки самим українцям, що своїми безнастанними наклепами установили самі таку „мудру" границю на заході України та з нашого чисто українського Сяну зробили мішанину українсько-польську, чи може українсько-німецьку, або хто знає яку ще іншу.

А проте Сян є чисто українською рікою, про яку і в народній пісні згадується:

Де Дністер, Сян і Прут
Руські річеньки пливуть...

А тепер погляньмо, як задивлявся на західні границі України великий український гетьман Богдан Хмельницький.

Історик М. Грушевський пише, що коли польський король Ян Казимир післав до Хмельницького своїх комісарів для переговорів, то Хмельницький сказав їм таке:

„Я доказав уже, про що не мислив зразу, а тепер докажу, що намислив. Визволю з лядської неволі народ руський увесь! Попереду воював я за свою шкоду і кривду, тепер воюватиму за нашу православну віру. Поможе мені в тім увесь нарід, **по сам Люблин, по Краків**, і я народу не відступлю, бо то права рука наша. А щоб ви, підбивши селян, не вдарили на козаків, матиму їх двісті, триста тисяч.

„За границю війною не піду, на турчина і татарина шаблі не підійму! Досить маю тепер в Україні, на Поділлю і Волині. **А ставши над Віслою, скажу ляхам: „сидіть і мовчіть, ляхи!"** І дуків і князів туди загоню! А як будуть **за Віслою** брикати, знайду я їх і там певно!"

З повище сказаного бачимо, що Хмельницький не Сян, але Вислу вважав за границю поміж Україною та Польщею. Він не відрікся ані одної пяди української території, але ще побільшував її на заході.

Якже цілком інакше поступають теперішні нащадки Хмельницьких, що так безцеремонно шафують українськими землями, роздаючи щедрою рукою відвічним нашим ворогам набутки наших батьків, не зважаючи на протести тих нещасних своїх братів, що з покорою живуть на тих землях.

З ТЕАТРУ Й ШТУКИ

ГРІМКІ СМІХИ Й ЧУДОВІ АРІЇ ДОБУВАЮТЬ ПОПУЛЯРНІСТЬ ДЛЯ "DU BARRY WAS A LADY".

Від часу добробуту ще не було для людей, що ходять до театрів на Бродвею, такої веселої музичної комедії, якою є найновіша вистава Г. Г. Де Силви під наголовком „Ді Барі була панею", чудова шарада музики й танців, в котрій виступають Берт Лар і Етел Мермен, а котру ставлять у „Форті-Сикст Тіетер" у Ню Йорку. Де Силва і Герберт Філдс, продуцент і лібретист, хотіли передовсім створити штуку, повну сміху. Тому вони й додали ліру до лірики й музики незаступного Кола Портера.

Доказами запалу критиків для „Ді Барі воз ей лейді" можуть послужити похвальні прикмети оглядів цеї штуки. Ричардс Вотс, критик „Ню Йорк Геральд-Трибюну", називає її „чесно й комічно веселою". Брукс Аткинсон, у „Ню Йорк Таймсі" каже: „Відай було би помилково виставляти музичну штуку без Берта Лара". „Тайм", краєвий тижневик, писав: „Етел Мермен показує свій талан у цілій його повноті — і досягає вершка штуки". Сидні Гвипел, у „Ворлд-Телеґрамі", додає захоплені похвали для музики Кола Портера, що „вона є одною з найбільше щасливих за останні роки". Найкраще реасумує ці похвали Джуміюс Колбі в „Джорнел оф Комерс", коли він каже: „Штука бере першу нагороду в кожній ділянці".

Хоча й Берт Лар і Етел Мермен були визначними зірками музичної комедії від довгих років, вони ще ніколи не виступали в одному представленні на Таймс Сквері разом. Такі вони вправні в комічній штуці, що вміють зливати слова, пісню й танець з незрівняною вправою.

Лар, котрий щойно недавно грав у фільмових штуках, наприклад у „Визард оф Оз", добув собі славу виступами в "Hold Everything," "Flying High," "Life Begins at 8:30," і "The Show is On." Панна Мермен стала зіркою по своїх виступах у штуках: "Girl Crazy," "Take a Chance," "Anything Goes" і "Red, Hot and Blue."



НЕЗВИЧАЙНО ПОПУЛЯРНА МУЗИЧНА КОМЕДІЯ НА БРОДВЕЮ

Берт Лар і Етел Мермен у превеселій сцені з "Du Barry Was a Lady", незвичайно смішній музичній комедії, що її тепер ставлять з великим успіхом у "46th Street Theatre" у Ню Йорку. Штука має пісні укладу незрівняного Кола Портера.

КАНАДІЙСЬКІ КОМУНІСТИ СТРАТИЛИ ДОВІРЯ МАС

Недавні загальні домініяльні вибори в Канаді є найліпшим доказом, що симпатії канадійських мас цілковито відвернулися від комуністів. У цих виборах голосували 3,726,000 цивільних виборців і 56,942 жовнірів у Канаді і за морем. Канадійські комуністи поставили були своїх кандидатів у 10 виборчих округах і на них упали лише 14,000 голосів, смішно мала скількість, так, що всі ті посольські кандидати потратили свої $200 депозити. Секретар комуністичної партії і неначе „малий Сталін" у Канаді, Тим Бак з Торонта, що кандидував у місті Гемілтон, Онт., одержав лише 695 голосів, на всіх відданих у тій окрузі 29,225. Також у провінції Саскачеван кандидували в 4 округах комуністичні кандидати і дістали смішно мале число голосів. Давніше деякі канадійці дивились прихильним оком на комуністів, одначе спілка Сталіна з Гітлером, а це більше напад Совєтської Росі на Фінляндію і понижаючі умови миру, подиктовані побитій Фінляндії, цілковито відвернули симпатії деяких радикальніше думаючих канадійців від комуністів. Нині комунізм майже вже щез у Канаді.

ЗБІЛЬШЕНО ПРОДУКЦІЮ НАФТИ НА 5,000 БОЧОК ДЕННО

З Калґар доносять, що в Турнер Вел (біля Калґар) почали добувати більшу скількість нафти, ніж дотепер. Криниці тих нафтових піль давали денно по 15,000 бочок нафти; тепер почали з них добувати по 20,000 бочок денно.

„НЕШЕНЕЛ ДЕСТИЛЕРС" ПОСТУПАЮТЬ ЧЕСНО З ПУБЛИКОЮ

На початку жовтня 1933. року, незадовго по відкликанні прогибіційного закону, появилося в головних ґазетах краю велике оголошення. Воно було настільки надзвичайне, що викликало редакційні статті по цілому краю.

Це оголошення мало заголовок: „Заява становища Національних Дестилярів". У ньому були такі заяви:

„Ми признаємо, що в минулості були поважні надужиття.

„Ми признаємо теж, що й у майбутності теж либонь будуть якісь надужиття, бо люди все ще помильні й до утопії ще далеко.

„Одначе ми признаємо зовсім виразно, що й добра політика й добрий смак вимагає того, щоб ми виступили проти зловжитків всякими способами, яких ми лише можемо вжити.

„Чи не захотіли би ви пристати до нас і, використовуючи цю нову волю розумно й уміркованo, помогти забезпечити привілей, котрий американці й американки віддають тепер своїми голосами вам в опіку?"

Видали Нову Відозву.

У липні 1936. року, себто три роки після того, як „Національні Дестилярі" видали до американського народу свою заяву, перед Краєвою Конференцією Стейтових Адміністраторів Напитків у Провіденсі, Ровд Айленд, появився представник „Національних Дестиляторів" з новою заявою. Ця Краєва Конференція Стейтових Адміністраторів Напитків це є неофіціяльний збір людей, вибраних для реґулювання продажу алькогольних напитків у ріжних стейтах. Вони зїжджаються кожного року для обміни думок, дискусії над взаємними проблемами й для шукання практичних розвязок.

„Національні Дестилярі" предложили цій раді подрібний устав етики, що мав обовязувати розголошування алькогольних напитків. Цей кодекс, котрий слушно названо „Чесність у розголошуванні горівок", знайшов негайно відгук і признання стейтових адміністраторів. Національні Дестилярі діставали резолюції з одобренням з усіх закутин краю. Ґазети теж писали про нього з признанням у своїх передовицях. Цей кодекс був такий:

1) В оголошеннях напитків не повинно бути жінок і слова оголошень не повинні апелювати до жінок, ані натякувати, що жінки купують або споживають алькогольні напитки.

2) В оголошеннях і в рисунках не повинноcя подавати дітей.

3) Оголошень напитків не треба подавати до ґазет, що видаються при колеґіях, ані до гумористичних колеґіяльних ґазет, ані атлетичних колеґіяльних програм, або тим подібних публікацій.

4) Оголошень алькогольних напитків не повинноcя подавати до недільних ґазет, хочби навіть ці ґазети містили такі оголошення в інші дні тижня.

5) Не повинноcя подавати таких оголошень до церковних публікацій.

6) Не повинноcя подавати таких оголошень на радіо, бо радіові програми йдуть просто до хати й можуть попасти до мешкання щирого противника споживання алькоголю.

7) В оголошеннях не повинноcя малювати, як люди пють при барі або в нічних клюбах.

8) Не повинноcя подавати ілюстрацій з пияцьких сцен, хіба в хаті, клюбовій барі, чи в подібних кімнатах, і навіть у таких випадках треба сцени малювати достойними й пристойними.

9) Не повинноcя подавати ілюстрацій, які могли би поширяти враження, що люди пють надворі, при купелі.

10) Оголошень алькогольних напитків не повинноcя звязувати ні зо Св. Николаєм, ні з Великодніми зайчиками, черешнями або подібними іншими символами національних свят.

11) Не повинноcя подавати ілюстрацій з летунами в уніформі або без нього, щоб не робити враження, що вони вживають алькоголю.

12) Не повинноcя подавати ілюстрацій з корабельними офіцирами, або моряками, або льокомотивними машиністами, щоб не робити враження, що алькогольних напитків уживають люди, відповідальні за перевіз людського життя.

13) В оголошеннях не повинноcя подавати офіцирів армії, фльоти, маринарів.

14) В оголошеннях не повинноcя вживати таких кличів, як: „нема болю голови в цілій бочці", або „старші знають, молодші вчаться", і тим подібних.



СІТОН ПОРТЕР президент підприємства „Нешенел Дестилерс Продоктс Дорпорейшен".



ТОМАС В. БАЛФ віцепрезидент підприємства „Нешенел Дестилерс Продоктс Корпорейшен".

Заслужений Провід.

Між заявою становища Національних Дестилярів у 1933. році й проголошенням програми „чесности в розголосі напитків" у липні 1936. року сталися ще інші річи.

Корпорація не виросла по відкликанні прогибіції, як гриби по дощі. Її провідництво в промислі було випливом віри й пляну, а не випадку. Національні Дестилярі були зорґанізовані в 1925. році. В часі знесення прогибіції вони мали найбільший припас горівки. На чолі орґанізації стояв Сітон Портер, що мав довіря банків. Він показав дорогу орґанізації. Це вимагало відваги, передбачування, видумання програми для відродженого промислу.

Дестилярний промисл вимагав передовсім морального проводу, бо тоді до промислу посунули тисячі людей, жадних скорого багатіння. Національні Дестилярі заняли відразу сильне становище за чесне розголошування й інформаційні наліпки, і одно й друге для захорони споживача. Боротьба за відкрите описування горівки на наліпках не була легка. Виконні урядники Національних Дестилярів стратили багато днів у Вашінґтоні, борючися за те, щоб заяви на наліпках не мали в собі найменших неправдивих заподань. Проти цього виступали ті, що хотіли викликати в покупцях ріжні фальшиві враження про те, що було в пляшці. „Національні Дестилярі", котрі поставили тоді „Креб Орчард" між дешеві горівки й зробили її найбільш попітною з цілої кляси, добивалися, щоб на наліпках виписувати докладно вік горівки. Вони самі від цеї засади не відступали.

Таке саме сталося з мішаними горівками. Супроти загально поширеної агітації проти мішаних горівок, що пішла по відкликанні прогибіції, пробовано закрити скількість неутрального спірту в мішаних горівках. „Національні Дестилярі" виступили в тому огляді проти всяких підступних поведінок і закпилися за задержання мішаних горівок і за повну інформацію на наліпках щодо проценту „простої" горівки й неутральних спіртів у кожній пляшці.

У часі відкликання прогибіції йшла по всьому краю реклама ріжних родів „скоро дозріваючих" горівок. Сітон Портер завів лябораторії, в котрих випробовувано кожний спосіб, що, мовляв, мав помагати горівкам скоро дозрівати. Показалося, що нема ні одного такого способу, який дорівняв би старому, що полягає на тому, що недозрілі горівки дається до випалених дубових бочок і маґазинується їх на певний час при певній температурі. Замітним фактом є, що нині вже не можна чути ні одного слова про ці скоро дозріваючі горівки, а за законом так звана „проста" („стрейт") горівка мусить вистояти в дереві принаймні дванацять місяців.

Національні Дестилярі Провідники в Обнижуванні Цін.

Одним із запевнень, яке дали „Національні Дестилярі", починаючи продукцію кращих сортів горівок на велику скалю, було, що як лише цих горівок буде в більшій скількості по 4-літнім періоді, ціни будуть відповідно обнижені. Лише люди, що справи не знають, могли сподіватися, що скількість горівок, які були маґазиновані з передпрогибіційних часів, можна буде пустити по низьких цінах.

Деякі збори вже стають тепер підходячі. І тому „Національні Дестилярі" взялися обнижати ціни двох більш відомих сортів: „Олд Оверголт" і „Мавнт Вернон". „Національні Дестилярі" теж обнизили ціни на інші продукти, між ними „Віндсор" і „Танн Таверн".

„Національні Дестилярі" не були би в стані додержати свого слова, якби вони були держалися короткозорої політики в періоді по відкликанні прогибіції, замісць інвестувати великі суми грошей на будову товаровень і маґазинування горівок, так, щоб довести до якнайкращого поводу тої якости горівок, на якій спочиває репутація й будучність підприємства.

ШКІРИ ТВАРИН НА ВИРІБ РУКАВИЧОК

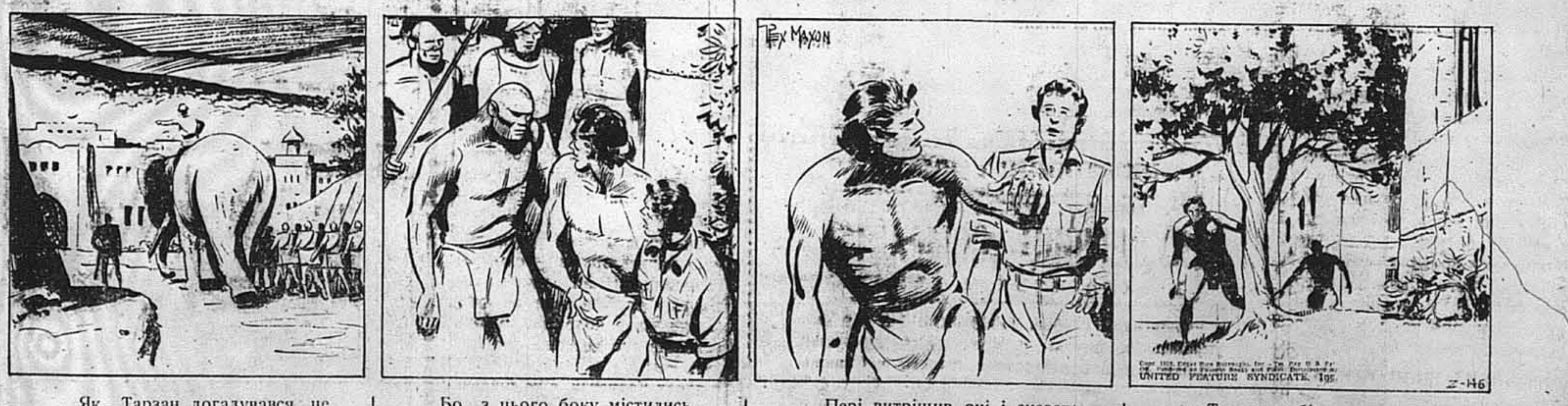
Недавно було оголошені відомості, що 1938 року у Канаді виробили 563,802 тузинів рукавичок та рукавиць, для чого було вжито шкір з коров — 5,675,637 квадратових стіп; з овець — 3,625,998 квад. стіп; з коней — 1,122,220 кв. стіп; з мулів — 4,127,617 кв. стіп; з кіз — 679,863 кв. стіп; зо свиней — 281,752; з ягнят — 72,014; з оленів — 85,410 і 56,463 кв. стіп з інших тварин. В додаток до цього на всякі прикраси було вжито шкір тварин на суму 61,570 долярів, а всі ці вироби продано за 2,051,460 долярів.

УЛЕКШЕНИЙ СПОСІБ ВИРОБУ ВИНА.

Щоб виноградний сок перемінити у вино, потрібно хоч три місяці часу, щоб встоялося. Та от недавно американець Доналд К. Треслер винайшов і опатентував приспішений спосіб виробу вина. Він каже, що коли виноградний сок нагріти до 140 ступнів Фаренгайта, то в нього найде досить багато кисня, а кисень приспішує переміну соку у вино. В цей спосіб можна мати вино до місяця.

ТАРЗАН І ВОГНІ ТОРУ

(146)



Як Тарзан догадувався, це був Дарно, в руках якого спочивала стратегія нападу на торців на столицю Тору. Поперше тому, що він мав військовий вишкіл високої цивілізації, а далі тому, що він був уже в Торі, знав добре місто, а понадусе знав пляни Тарзана, що мав дістати з середини. Дарно рішив нападати з північної сторони.

Бо з цього боку містились табор невільників, яких мав увільнити Тарзан. Тепер перед Тарзаном стояли дві задачі: одна — відкрити брами наступаючим раторцям і приступом узяти палату королеви, поки останнє не зробить чогось жахливого. Він дав приказ: „Ти, Калюку, з невільниками атакуй палату. Я і Пері підемо відкривати браму!"

Пері витріщив очі і сказав: „Що? Ми самі відкривати браму? Я не боюсь боротьби і ти, Тарзане, найкращий борець на світі. Але торців багато, це безнадійна справа. Це очевидне самогубство! А що буде потрібно в іншім місці!" Тарзан не запускався в довгу розмову, тільки кивнув рукою і сказав: „Іди за мною".

Тарзан побіг скоро крутими вулицями, вичуваючи інстинктом, де можуть бути торські вояки. Вулиці були порожні. Люди мабуть далі зо страху перед львами не показувались на вулицю. „Ми не біжимо до брам", завважив Пері. „Дійсно, ні", відповів Тарзан. „Ми біжимо до слонових стаєн, щоб до помочи дістати Мадока і його друзів".